

Věstník

Asociace muzeí a galerií České republiky

Mlčí muzea k válce?

Rekonstrukce bitvy u Slivice roku 1945

Úvodník

Vážení čtenáři,

„Muzea jako mosty mezi kulturami“, to je ústřední téma letošního Mezinárodního dne muzeí a k němu se váží následující řádky.

Nedávno jsem se vrátila ze Slovenska, ze staleté domoviny většiny našich Romů. Nebyli jsme zde pět dlouhých a chudých let, kdy bylo spíš zázrakem, že naše brněnské muzeum jako „NGO“ vůbec přežilo, bez doplňování sbírek a s minimálním výzkumem. Cestovali jsme od Modry až po Humenné. Za těch několik let jsme vyhladověli po nových sbírkách i poznacích, a tak jsme si zvolili trasu, jako by to na dlouhou dobu měla být zase cesta poslední. V průběhu osmi dnů nás čekalo na dvacet zastávek, úmorné harcování autem a noční příjezdy pokaždé na jinou ubytovnu. Fyzická únava nás ale nezmohla jako obvykle... Neutuchající energie, ba euforie pramenila z našich setkání v terénu. Cesta byla orientována především na mapování současné romské výtvarné tvorby. Autoři, které jsme znali z minula, nás překvapili silící tendencí nekopírovat cizí předlohy, ale ztvárňovat vlastní myšlenky, nově také náměty z dějin Romů. Mnohé výtvarníky jsme navštívili poprvé. Přijali nás vřele, ale hlavně nám odkryli netušený kousek ze současného světa Romů. Ti úspěšnější se svojí tvorbou užijí, ostatní jsou nezaměstnaní a o jejich výtvarnění neví zpravidla ani okolí. Přitom naším prostřednictvím o jejich práci už projevila vážný zájem SNG pro svoji galerii insitního umění v Pezinku. Na cestě jsme získali další kontakty; jakoby snad počet Romů tvořících na Slovensku vzrůstal geometrickou řadou. Příští cesta sem bude ale dokumentovat jinou oblast života Romů – hudbu a tradiční řemesla, bohužel už kvapem zanikající. Z historicko-sociologických důvodů se v Česku tradiční romská kultura prakticky neuchovala, výtvarně tvořících Romů je zde dosud také citelně méně, vředy i celkový počet Romů je u nás nesrovnatelně nižší než na Slovensku. A co teprve v Bulharsku a Rumunsku?

Nedávno nás v Muzeu romské kultury navštívila třicítka romských intelektuálů ze Slovenska. Právě tento výkvět slovenských Romů byl v našich výstavních prostorách trochu dojat a trochu rozlícen – na Slovensku nic srovnatelného nemají. Ale cesta k dnešnímu postavení muzea nebyla snadná. Provázelo ji třináct let skoro partyzánského boje za vytvoření podmínek pro solidní dokumentaci dějin a kultury Romů.

Od 1. ledna se muzeum zařadilo mezi státní instituce. To je čin, který vyzdvihuje české muzejnictví v celosvětovém měřítku na pomyslný piedestal. Česko je první zemí, která vytvořila prostor pro samostatnou existenci muzea, spoluvytvářejícího *mosty mezi kulturami*. Ale především, je to jasný signál, jak vážně to český stát s Romy myslí a jakou cenu pro něj má někdy zpochybňovaná i zatracovaná romská kultura. To jsou chvíle, kdy mi bleskne hlavou něco hodně patetického. V té naší někdy až příliš malé české zemičce jsem se narodila a prožila tady 22 let v šedi komunismu, občas mě napadlo, proč zrovna tady? Asi to tak mělo být. Dnes už vím, že bych si lépe vybrat nemohla.

Jana Horváthová,
Muzeum romské kultury

Obsah

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí	str. 4
Festival muzejních nocí	str. 5
Gloria musaealis 2004	str. 7
Zprávy, aktuality, informace	str. 9
Připravuje se... (semináře, konference)	str. 12
Anketa: 15 let AMG	str. 13
Metodika	str. 13
Noví členové AMG	str. 14
Nové stálé expozice	str. 15
Pozvánky na výstavu	str. 17
Kritické okénko	str. 18
Muzejním knihovnám	str. 19
Personálie	str. 21

KALENDÁRIUM kulturních událostí najdete uprostřed Věstníku

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 3/2005.

Toto číslo vychází 20. července 2005. Náklad 1000 ks.

Periodicita šestkrát ročně.

Periodikum je registrováno MK ČR
reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

Vydává AMG s finanční podporou
Ministerstva kultury ČR.

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,
Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.

Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.

E-mail: vestnik@cz-museums.cz,

<http://www.cz-museums.cz>.

Uzávěrka příštího čísla 10. 8. 2005.

Redakční rada: Milena Burdychová, Zbyněk Černý,
Eva Dittertová, Hana Dvořáková, Dagmar Fialová,
Hana Gancarzová, Jana Hutníková, Sylva Městecká,
Luboš Smolík, Petr Velemínský, Jiří Žalman.

Redakce: Petra Medříková.

Návrh obálky a grafická úprava: Anna Komárková.

Autorem fotografie na obálce z rekonstrukce bitvy u Slivice
je Vladimír Srbek

Zpráva ze zasedání senátu dne 9. června 2005 v Národním muzeu

Přítomno bylo 28 z 45 členů s hlasem rozhodovacím a 2 z 23 s hlasem poradním.

Senát zvolil návrhovou komisi ve složení PhDr. Luděk Beneš, Mgr. Jaroslav Dvořák a Mgr. Hana Gancarzová. Jednání vedl PhDr. Michal Lukeš, který také přednesl zprávu o činnosti exekutivy za uplynulé období. Exekutiva se věnovala posledním přípravám mediálních akcí Muzea a 20. století a Festival muzejních nocí. Do cílů a témat připravované kulturní politiky pro léta 2006-2012 navrhli zástupci AMG tři okruhy – registrační systém na základě standardů; muzea a dobrovolníci; nový zákon o národním archeologickém dědictví.

Definitivní verzi připomínek k zákonu novele Zákona o rozpočtovém určení daní připravil dr. Frýda, připomínky byly postoupeny na MK ČR a rovněž poputují do kulturní komise Asociace krajů.

Dr. L. Beneš informoval členy senátu o vzniku pracovní skupiny, připravující připomínky k Metodickému pokynu k zákonu o archivnictví. Připomínky budou předány exekutivě a rozeslány na patřičná místa.

Na žádost ředitele Muzea v Mariánských Lázních, Ing. J. Bartoše, navštívili muzeum zástupci exekutivy AMG, dr. Dittertová a dr. Frýda, aby pomohli vyřešit spletitou situaci ohledně nejasností se sbírkami a jejich zápisu do CESu. Dr. Dittertová seznámila členy senátu se závěry komise a jejím doporučení, které připravila.

Setkání exekutivy AMG se Zvazem muzeí na Slovensku proběhlo 25.5.2005 v Muzeu Vysočiny v Třebíči, kde byla dohodnuta spolupráce na konferenci Muzeum a změna II., spolupráce a účast na seminářích muzeologické komise AMG v Hodoníně a Pardubicích a spolupráce na pojmovém muzeologickém tezauru.

Slavnostně byly vyhlášeny výsledky III. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria musaealis a současně byl vyhlášen IV. ročník. Po dohodě s Agenturou CzechTourism nebyla vyhlášena zvláštní kategorie „Pojďte s námi do muzea...“

Ke konferenci Muzeum a změna II. je připraven vstupní materiál, koncem června budou rozeslány přihlášky a jejich verze bude ke stažení na internetu (www.cz-museums.cz). O přípravu konference se podělí AMG (logistika) a ICOM (program a doprovodné dokumenty).

Se zprávou revizní komise seznámila senát Hana Gancarzová. Komise provedla 5.5.2005 revizi hospodaření a inventarizaci majetku a nezjistila žádné nesrovnalosti. Komise navrhla upustit od vymáhání pohledávek za členy AMG, kteří byli vyloučeni rozhodnutím senátu ze dne 14.12.2004 v celkové částce 6300 Kč. Celkem za rok 2004 proběhlo zaúčtování 1114 položek, což je nárůst o 53%.

Mgr. Fialová přednesla členům senátu Výroční zprávu AMG za rok 2004. Zpráva byla senátem schválena jako celek s tím, že do 17. června budou mít předsedové sekcí, komisi a kolegií příležitost doplnit případné chybějící údaje.

S plánem činnosti AMG na rok 2005 seznámil členy senátu Mgr. Reibl. Senát plán činnosti schválil s rozšířením bodu „Vnější vztahy AMG“ o „koncepte vztahu k organizacím, sdružujícím krajské, městské a obecní samosprávy“.

Návrh rozpočtu AMG na rok 2005 přednesla senátu Mgr. Fialová. Senát tento návrh schválil s tím, že do výdajů za odbornou a informační činnost AMG bude ještě doplněn

seminář v Národním archivu, pořádaným Muzeem východních Čech v Hradci Králové.

Zprávu o završení mediálních kampaní pořádaných AMG podal dr. Lukeš. Jednalo se o soutěž Gloria musaealis, jejíž slavnostní vyhlášení se tentokrát těšilo poměrně velkému zájmu médií. Festival muzejních nocí, kam se zapojilo více než 70 měst a obcí a více než 100 muzeí (viz www.cz-museums.cz/muzejinoc), si získal jednoznačný úspěch. Akce Muzea a 20. století, která zahrnuje více jak 110 projektů (více na www.muzeaa20století.cz), zaznamenala rovněž úspěch, zejména proto, že téma bylo velmi vhodně zvoleno a navázáno na oslavy městské a celorepublikové. Pro příští rok bylo navrženo téma „Sladká šedesátá léta – naděje a očekávání“. V následné diskusi vyplynulo, že akci je nutno zveřejnit a zkoordinovat mnohem dříve, protože tím, že není navázána na žádné výrazné výročí, bude obtížnější ji provázat, tak jako tomu bylo letos.

V bodě „Změny členské základny“ seznámila Anna Komárková členy senátu s ukončením členství dvou individuálních členů Magdaleny Buriánkové a Mgr. Miroslava Krejbicha. K přihlášce Městského muzea a galerie v Poličce přednesla stanovisko předsedkyně krajské sekce dr. Ilona Vojancová. Přihlášky k individuálnímu členství Jiřího Martínka, Zuzany Mihálikové a Jany Kašpárkové byly odloženy do doby, než se tyto zájemci zkontaktují s předsedy příslušných krajských sekcí či komisí.

V bodě „Různé“ upozornil dr. Šebek na další ročník Školy muzejní propedeutiky. Pokud se sejde menší počet zájemců než předchozí roky, bude možno otevřít nástavbový kurs, o který je mezi muzejníky velký zájem. V případě že přetrvá zájem o dosavadní způsob výuky budou opět otevřeny dvě třídy základního kurzu.

zapsala Petra Medřiková

Usnesení Senátu AMG ze dne 9.6.2005

1. Senát zvolil návrhovou komisi ve složení: PhDr. Luděk Beneš, Mgr. Jaroslav Dvořák, Mgr. Hana Gancarzová.

2. Senát bere na vědomí:

- a) zprávu o činnosti AMG od posledního zasedání senátu včetně informace o přípravě konference „Muzeum a změna II.“
- b) zprávu o završení mediálních kampaní AMG v r.2005
- c) ukončení členství individuálních členů AMG Magdaleny Buriánkové a Mgr.Miroslava Krejbicha.

3. Senát schvaluje:

- a) zprávu revizní komise AMG za rok 2004
- b) výroční zprávu AMG za rok 2004 v předloženém znění
- c) plán činnosti AMG na rok 2005 v předloženém znění s doplňujícím návrhem Mgr. Přemysla Reibla
- d) rozpočet AMG na rok 2005 v předložené podobě s doplněním dotace ve výši 10 000 Kč pro Muzeum východních Čech v Hradci Králové na seminář k zákonu o autorském právu
- e) přijetí Městského muzea a galerie v Poličce za řádného člena AMG.

Luděk Beneš
Jaroslav Dvořák
Hana Gancarzová

Z činnosti sekcí, kolegií a komisí

Jednání komise etnografů AMG ve Frýdku-Místku

Před zahájením jednání, které se konalo ve dnech 10.–11. května 2005 v Muzeu Beskyd ve Frýdku-Místku, pozdravila přítomné etnografy ředitelka muzea PhDr. Zuzana Břízová. Jednání zahájil a vedl předseda komise Mgr. Jaroslav Dvořák. V úvodu seznámil účastníky s novými členy komise – PhDr. Zitou Zemanovou (Třebechovice pod Orebem), Bc. Hanou Hácovou (Litomyšl) a Mgr. Václavem Michalíčkou (Rožnov pod Radhoštěm) – a informoval o internetových stránkách Etnografické komise na portálu AMG a o jejich obsahu. Poté zazněl příspěvek PhDr. Kalinové „Etnografický ústav Moravského muzea v Brně v současnosti“ (aktuální informace o stavu a činnosti po rekonstrukci budovy).

Odpoledne byl na programu pracovní blok s názvem „Etnografická pracoviště a problémy jejich vzájemné komunikace (adresáře, spolupracovníci, předávání informací)“. Přítomní hovořili o přípravě a realizaci zpracování adresáře kurátorů etnografických sbírek, včetně těch, kteří nejsou dosud členy Etnografické komise.

Jelikož není možné vzhledem k ustanovení zákona zveřejňovat osobní data lidí, pokud s nimi sami nesouhlasí, musela by se komise přihlásit jako subjekt, který vede a tvoří databáze osob u Úřadu pro ochranu osobních dat. Řešením je doplněk Jednacího řádu Etnografické komise, v tomto znění: „Komise vede osobní databázi svých členů a spolupracovníků v regionech za účelem pořizování etnografické dokumentace a získávání informací pro vědecký výzkum, tvorbu a zpracování sbírek“, který by bylo možné schválit na příštím jednání. Pokud budou členové souhlasit, popř. přednesou jinou vhodnou formulaci doplňku Jednacího řádu, bude možné formální stránku vedení a doplňování databáze uzavřít ještě v tomto roce.

Poté následovala prohlídka zámecké a muzejní expozice s výkladem průvodkyň Muzea Beskyd. Účastníci semináře měli také možnost navštívit výstavu „2. světová válka“.

Druhým tématem dne bylo „Pojmosloví etnografických sbírek“. Mgr. Jiřina Veselská informovala o současném stavu projektu, který probíhá ve čtyřech oblastech: 1. Nářadí na zpracování dřeva; 2. Zemědělský inventář; 3. Doplněk pojmosloví nábytku; 4. Nástroje používané v kovářství.

Cílem projektu je pokračovat v naplňování dlouhodobého projektu Pojmosloví etnografických sbírek v částech započatých v roce 2004. Koordinace projektu je soustředěna do výboru komise, garantem realizace zůstává jako v minulých letech Valašské muzeum v přírodě, realizace pojmosloví zemědělského inventáře je rozdělena do několika pracovišť. Diskuse proběhla k návrhu Mgr. Veselské zpracovat pojmosloví betlémů atd. Problematika je ale tak široká, že nebude možné zpracovat klasické pojmosloví, jak je známe pro hmotnou lidovou kulturu.

Nevyjasněna zůstává problematika zvykoslovných artefaktů – kraslice, pečivo, kramářské písně, devocionálie apod. Mgr. Tichá informovala o tom, že jsou již hotová pojmosloví domácnost a textil a je možné požádat si o zaslání

na CD do Valašského muzea v přírodě Rožnov p. Radhoštěm na e-mail: ticha@vmp.cz.

Diskuse probíhala také k návrhu, že by všechna muzea měla etnografický sbírkový fond zpracovávat ve stejném programu – BACH. Někteří členové komise to zpochybnili – proč vytvářet počítačový modul pro etnografii, když současný katalog vyhovuje, protože stejně je systematika třídění sbírkového fondu v každém muzeu jiná. Řešením bude předběžné jednání se zástupci firmy, zda a za jakých podmínek jsou ochotni připojit pojmosloví k vlastnímu programu.

Po ukončení jednání připravili zaměstnanci Muzea Beskyd přátelské setkání v Zámeckém klubu.

Druhý den vedl jednání opět předseda Etnografické komise Mgr. Jaroslav Dvořák. Prvním

bodem programu byla „Koncepte účinnější péče a její realizace v pověřených regionálních pracovištích – první zkušenosti“ tedy problematika naplňování obsahu „Koncepte účinnější péče o tradiční lidovou kulturu“, kterou schválila vláda ČR v roce 2002 a na níž se řada pracovišť podílí. Několik členů etnografické komise je zároveň členy Národní rady pro tradiční lidovou kulturu, kterou jmenoval Ministr kultury – jmenovitě PhDr. Baďuřiková, PhDr. Lenderová, Mgr. Martonová, Mgr. Smolík. K tématu proběhla diskuse, z níž vyplynuly zejména dva závěry: nutnost posílení každého pověřeného pracoviště o interní a externí spolupracovníky a ujasnění koncepte Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici. Názory členů komise bude na jednání ve Strážnici tlumočit předseda komise a další zástupci pověřených pracovišť.

Dále se kolegové navzájem informovali o připravovaných akcích – dr. Zita Zemanová o „Betlémském řezání“ v Třebechovickém muzeu betlémů, které se koná 24. listopadu 2005 a Muzeum dr. Hostaše v Klatovech o prvním setkání držitelů titulu Nositel tradice spojeném s jarmarkem řemesel a otevřením nové expozice věnované tradičním řemeslům, které se bude konat 2. července 2005 v Chanovicích.

Bc. Slabý navrhl, že by se další seminář Etnografické komise mohl konat v podzimním termínu v Muzeu v České Lípě. Závěrem pak proběhlo jednání výboru Etnografické komise AMG, kterého se zúčastnilo 6 z 11 členů výboru. Výbor za svou členku Mgr. L. Kučerovou (Rožnov p. R.), která odchází na mateřskou dovolenou, schválil náhradnici Mgr. L. Tichou, rovněž z Rožnova p. R.

Pro zájemce po skončení jednání připravilo Muzeum Beskyd odbornou exkurzi zaměřenou na dřevěné kostely v Pobeskydí. Odborným komentářem doprovodila exkurzi Mgr. Jiřina Veselská.

podle zápisu Jaroslava Dvořáka

Festival muzejních nocí

Festival muzejních nocí se uskutečnil v 73 městech v celé České republice ve dnech 20.5.–4.6.2005. V tomto čísle Věstníku přinášíme několik prvních ohlasů z těchto akcí. Tématu muzejních nocí bude věnováno číslo další.

Světla v noci - Muzejní noc v olomouckém Vlastivědném muzeu

Večer 20. května 2005 se návštěvníci Vlastivědného muzea v Olomouci ocitli v 18. století, tedy v době, kdy budova muzea, původně sloužící jako klášter řádu klarisek, získala svou současnou pozdně barokní podobu. V rámci Festivalu muzejních nocí, který pořádala Asociace muzeí a galerií ČR za podpory Ministerstva kultury ČR, zde proběhla Muzejní noc na téma *Světla v noci*.

S nevšedním zájmem se setkaly především kostýmované komentované prohlídky stálých expozic, kterými více než tisícovku návštěvníků provedli odborní pracovníci Historického a Přírodovědného ústavu VMO. Expozici *Od orloje k hodinám*, v níž jsou mimo jiné uloženy vzácné artefakty z různých etap výstavby olomouckého orloje, přiblížil návštěvníkům olomoucký hodinářský mistr Martin Vogt (Mgr. Radim Himmler), který zde působil v 18. století, archeologickou expozicí *Pravěk Olomoucka* je zase provedl jezuita Bohuslav Balbín (Bc. Radovan Frait), slavný historik a vlastenec, který studoval na olomoucké jezuitské univerzitě, a v expozici *Olomouc v minulých stoletích* se setkali dokonce s Její Výsostí císařovnou Marií Terezií (Mgr. Veronika Sovková), která naše město dvakrát navštívila společně se svým manželem Františkem I. Lotrinským.

S ohroženými druhy rostlin návštěvníky seznámila mladá kořenářka (Mgr. Magda Bábková Hrochová), expozici *Zoologie* je provedl nefalšovaný sokolník (Mgr. Peter Adamík) a *Geologii a mineralologii* horník ve slavnostní uniformě (Ing. Pavel Novotný). Překvapením večera bylo odhalení zrestaurované barokní supraporty od významného olomouckého sochaře Filipa Sattlera, kterou veřejnosti představila abatyše kláštera klarisek v podání ředitelky VMO PhDr. Miloslavy Hoškové, CSc.

Velkým lákadlem bylo také vystoupení hudebního souboru Ensemble Damian, který v loučemi osvětleném atriu předvedl scény z barokní opery *Yta innocens*, a to v nádherných dobových kostýmech.

Abychom naplnili téma celoevropské muzejní noci *Světla v noci*, připravili jsme pro naše návštěvníky menší mimořádnou výstavu nazvanou *Historická svítidla ze sbírek VMO*, na níž se veřejnost mohla seznámit s různými typy osvětlovacích těles z období od 2. století do počátku 20. století. Tématu světla byla věnována také přednáška PhDr. Simony Jemelkové nazvaná *Z historie veřejného osvětlení v Olomouci*, která se uskutečnila v klubovně VMO.

Renáta Fífková

Odměna za loňský déšť ve Vysoké

Krásné až tropické počasí, návštěvnost dva tisíce lidí všech věkových skupin, pochvalný ohlas návštěvníků i všech účinkujících hudebníků a zájem všech o co nejrychlejší zopakování akce, to jsou výsledky Muzejní noci ve Vysoké, pořádané Památkem Antonína Dvořáka v areálu zámku ve Vysoké 28. května 2005.

V průběhu večera se v rámci koncertních vystoupení vystřídal celkem 38 účinkujících, a to nepřetržitě na dvou místech – v Kounicově hudebním salónu v zámku a arkádě zahradního domku tzv. Sládkovny.

Speciálně pro tento účel mohli účinkující klavíristé využít i historický exponát – původní klavír z roku 1904, připravený právě pro toto koncertní vystoupení.

Kromě koncertů měli návštěvníci také možnost prohlédnout si celý zámek se zajímavě řešenou expozicí, připomínající Antonína Dvořáka, který je zcela oprávněně považován za jednoho z největších Čechů,

a jeho dílo. V prostředí suterénu bylo možno zhlédnout videofilm o historii zámku a vztahu Antonína Dvořáka k němu a okolí. Dalším pohlazením bylo příjemné prostředí osvětleného zámeckého parku. Noční procházka po jeho upravených cestách byla sama o sobě velmi příjemným zážitkem.

Proti loňskému roku, kdy všechny zde pořádané venkovní akce byly ve znamení deště, bylo nyní pro všechny z řad organizátorů i milovníků hudby velkou satisfakcí krásné počasí. O tom, že se muzejní noc na Vysoké u Příbrami skutečně vydařila, svědčí jednak velký zájem veřejnosti, jednak řada zaznamenaných ohlasů návštěvníků i hudebníků. Proto vedení muzea uvažuje o tom, že i pro příští roky bude v této akci pokračovat.

Ve zprávě z muzejní noci ve Vysoké byl použit text ředitelky muzea Mgr. Vladimíry Špíchalové a také části článku redaktorky E. Zdobinské, který vyšel v regionálním měsíčníku *Periskop*.

Muzejní noc v Sokolově

V pátek 20. května 2005 ve 20.00 hodin přišli návštěvníci do sokolovského zámku, kde byly ke shlédnutí jednotlivé expozice Krajského muzea Sokolov – stálá expozice muzea, výstava „David Friedmann“ a výstava „Fotografické setkání“.

Mládež se mohla zúčastnit soutěže k 60. výročí ukončení II. světové války (její slosování proběhlo 16. června 2005 ve výstavním sále. Desetí výhercům byla předána vstupenka, která opravňuje k bezplatné prohlídce expozice a výstavních prostor v Krajském muzeu Sokolov a do poboček Muzea Horní Slavkov a Hornického muzea Krásno).

Odborní pracovníci zodpovídali dotazy návštěvníků, mezi nimiž byla dobrá třetina dětí.

Tato mimořádná akce také nabídla možnost bezplatné noční prohlídky netradičně navíceného výstavního prostoru, expozice, ale i exteriéru zámku.

Po celý večer probíhal na nádvoří zámku kulturní program. Nezvyklou atmosféru vytvořilo vystoupení šabinských mažoretek pod vedením Hany Babické, pohádka divadla Rozmarýnek z Mostu „Kouzelná lucerna“ a koncert alternativního seskupení Negero. Nechybělo opékání selete a bohaté občerstvení.

V Sokolově se letos tato výjimečná kulturní akce uskutečnila poprvé a přesto byla velmi úspěšná a setkala se s velkým zájmem veřejnosti – zúčastnilo se jí asi 1250 návštěvníků.

Pavel Beran

Noc u ohně i na divadle

Během 1. brněnské muzejní noci se 20. května v Muzeu romské kultury vystřídalo více než 1300 návštěvníků. „Zájem lidí rozhodně předčil naše očekávání,“ uvedla ředitelka muzea, PhDr. Jana Horváthová. „Jsme rádi, že se nám podařilo nabídnout pestrý program tak, abychom uspokojili návštěvníky všech věkových skupin,“ popsala Horváthová večer, který sestával mimo jiné ze čtení romských pohádek, koncertu kytarové skupiny, divadelní hry a ochutnávek romských jídel. Překvapením i nečekaným dárkem pro celý pracovní tým muzea byla masivní účast Romů z přilehlých ulic romského ghetta, v jehož středu muzeum sídlí.

Program začal v Muzeu romské kultury již před oficiálním začátkem Muzejní noci, a to od 16.30 hodin, kdy v jeho prostorách proběhla slavnostní vernisáž nové výstavy „Kal'i phuv – parno maro / Černá země – bílý chléb“, která prezentuje vliv romské kultury na kulturu většinové společnosti.

Kromě doprovodných aktivit čekaly návštěvníky prohlídky všech výstav muzea v podání průvodkyň v tradičních romských oděvech; zároveň také na dvoře muzea po celý večer hořel oheň, na kterém se vařilo a u něj se dalo posedět až do 30 minut po půlnoci, kdy celá akce končila.

E. Borghaim

Muzejní noc v Tachově

S otevřením muzea v nočních hodinách mají již tachovští muzejníci několikaleté zkušenosti. V loňském Věstníku AMG jsme vás informovali o tradičních oživených nočních prohlídkách, které v bývalém františkánském klášteře v Tachově probíhají vždy počátkem listopadu.

Ovšem celostátní Festival muzejních nocí je akce, o kterou jsme nechtěli naše město připravit. Opakovat tradiční program v jiném termínu by bylo sice pohodlné, ovšem bez invence a v konečném důsledku by to mohlo uškodit jak novému projektu, tak akci již zavedené. Byl tedy sestaven program zcela odlišný, diferencovaný dle věkových skupin. Začátek, pohádka Kašpárek v pekle v provedení žáků ZUŠ Tachov, byl určen především dětem. Následovaly dvě divadelní etudy v nastudování souboru Emoce při ZUŠ Tachov, které zaujaly již i starší publikum. Pro ženy (i muže) všech věkových kategorií byla připravena projekce českého filmu Ženy pro měny. Bývalý klášterní refektář tato kritická reflexe

současného ideálu ženské krásy i velkého byznysu, který ho provází, téměř zcela zaplnila. Další část programu se stále více zaměřovala na mládež zvanou –náctiletí. Střídal se vystoupení dvou místních rockových formací se scénickým tancem v setmělém rajsčém dvoře. Oduševnělé pohybové vyjádření emocí v netradičním prostředí předvedly vrstevnice diváků navštěvující ZUŠ Tachov. Jejich vystoupení, stejně jako hudební produkce, zaujalo nejen mladší publikum, ale i dospělé.

Muzeum 4.6. od devatenácté do jedné hodiny po půlnoci navštívily téměř dvě stovky diváků. Ti si v přestávkách mezi jednotlivými body programu prohlédli i stále expozice a krátkodobé výstavy, případně se občerstvili připraveným čajem. Lze tak tedy konstatovat, že první tachovská muzejní noc (finančně podpořená městem Tachovem) skončila úspěchem a již přemýšlíme o programu té příští.

Jana Hutníková

Gloria musaealis 2004

Výsledky III. ročníku Národní soutěže Gloria musaealis 2004

Dne 17. května 2005 proběhlo v Pantheonu Národního muzea slavnostní vyhlášení oceněných ve všech kategoriích třetího ročníku Národní soutěže Gloria musaealis 2004:

Kategorie Muzejní výstava roku 2004

Cena Gloria musaealis

Východočeské muzeum v Pardubicích za novou stálou expozici „Příroda východního Polabí“ zpřístupněnou dne 19. prosince 2004.

Stálá expozice Příroda východního Polabí představuje prostřednictvím instalovaných dioramat všechny hlavní typy prostředí východočeské krajiny a návštěvníkům zprostředkovává poznání přírody nejen klasickými muzejními prostředky – tedy vystavenými exponáty – ale také formami méně tradičními: v pozadí jednotlivých dioramat jsou umístěny barevné fotografie velkých formátů, které opticky zvyšují jejich prostorovou hloubku, vitríny doplňují volně přístupné exponáty, které jakoby přerůstají vně vitriny a zobrazovaný prostor tak návštěvníka doslova obklopuje v celé expozici. Při instalaci bylo využito méně tradičních nebo zcela nových metod.

II. místo

Krajské muzeum Cheb za výstavu „Sochař a keramik Willi Russ/Bildhauer und Keramik Willi Russ (1888-1974)“ uspořádanou ve dnech 29. června–17. října 2004

Projekt retrospektivní výstavy a katalogu se zaměřil na jednu z nejvýraznějších uměleckých osobností regionu Chebska – akademického sochaře a keramika Williho Russe, který zůstal po dlouhá léta odbornou i laickou veřejností opomíjen. Cílem výstavy bylo zhodnotit život a dílo umělce a prezentovat veřejnosti ucelenou sbírku Russových keramických děl deponovanou v Krajském muzeu Cheb. Většina ze 47 exponátů byla vystavena poprvé.

III. místo

Moravské zemské muzeum za výstavu „Dobrá trefa“ uspořádanou ve dnech 20. dubna–2. října 2004

Výstava, připravená historickým oddělením Moravského zemského muzea, zachytila vznik, vývoj a působení střeleckých spolků od 16. století do 1. třetiny 20. století. Protože činnost spolků se odehrávala ve více rovinách, odpovídalo tomu i množství dochovaného materiálu, který umožnil bohatou prezentaci: vedle archivních dokladů byly k dispozici střelecké terče, zbraně, uniformy, spolkové stuhu a prapory, fotografie, veduty střelnice, medaile a ceny ze soutěží, plakáty a pozvánky. Atraktivní součástí výstavy byl rekonstruovaný interiér hostince „Na střelnici“ a stylizovaná střelnice s akcemi pro návštěvníky.

Kategorie Muzejní publikace roku 2004

Cena Gloria musaealis

Památník Lidice a Vojenský historický ústav Praha za publikaci „Lidice – příběh české vsi“ autora mjr. Eduarda Stehlíka

Publikace podrobně mapuje život středočeské obce od konce 19. století až do současnosti, největší prostor v ní však mají smutné události z roku 1942. Autor při kompletaci knihy spolupracoval s pamětníky lidických událostí, studoval archivy a sesbíral mnoho unikátního materiálu, který je v drtivé většině publikován poprvé. Kniha byla vydána v českém, anglickém a německém jazyce. Kniha „Lidice – příběh české vsi“ je věnována památce 340 zavražděných obyvatel starých Lidic.

II. místo

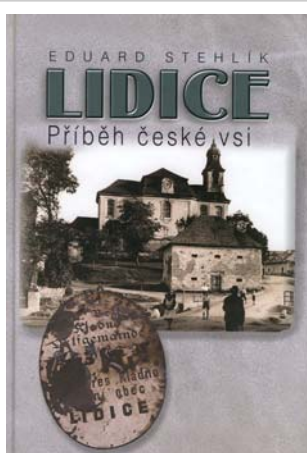
Moravská galerie v Brně za publikaci „...z lásky k umění a sobě pro radost... Umělecká sbírka Heinricha Gomperze (1843–1894)“ pod redakčním vedením PhDr. Jany Svobodové

V roce 2004 uspořádala Moravská galerie v Brně ve spolupráci s Muzeem města Brna výstavu obrazů ze sbírky průmyslníka Heinricha Gomperze, který ji odkázal městu se záměrem vytvořit obrazárnu stále a bezplatně dostupnou veřejnosti. Publikace vydaná k výstavě se stala příležitostí zhodnotit Gomperzův velkorysý dar z odstupů jednoho století. V jednotlivých statích přibližuje osobnost sběratele, uvádí Gomperzovu sbírku do kontextu dobového sběratelství, popisuje osudy sbírky od jejího převzetí městem Brnem až do současnosti. Značná část publikace je věnována výběrovému katalogu nejvýznamnějších děl, která tvořila výstavní soubor, a soupisovému katalogu celé sbírky včetně děl dnes nezvěstných.

III. místo

Muzeum středního Pootaví ve Strakonicih za publikaci „Po stopách dudáků na Prácheňsku“ autora Josefa Režného

Kniha Josefa Režného vznikla z materiálu sběratele lidového folklóru a lidových obyčejů na Prácheňsku. Ústředním tématem publikace jsou dudáci a jejich nástroje. Kromě historie dudáctví zde autor zachytil lidové obyčeje podané místním nářečím, jak jej zaznamenal v zápiscích nebo zvukových nahrávkách během několika desítek let trvajících terénních výzkumů. Kniha je výrazným přínosem nejen pro historii dudáctví v Čechách, ale i pro národopisnou literaturu tradičního Prácheňského kraje.

Kategorie Muzejní počin roku 2004

Cena Gloria musaealis

Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou za filosofickou a fyzickou rekonstrukci muzea, vytvoření otevřeného a vstřícného prostoru pro návštěvníky, příjemného pro pracovníky a vhodného pro sbírky

Rekonstrukce hlavní budovy muzea probíhala v letech 2000–2004 ve třech etapách. Nejdříve byla za plného provozu muzea zrekonstruována vodoinstalace, elektroinstalace budovy apod. Během stěhování, zajišťování výstav a akcí pro veřejnost v dalších prostorách muzea pracovníci muzea připravovali projekty na novou logistiku budovy a nové využití prostor, kdy rozdělili budovu na „návštěvnické muzeum“ a „provozní muzeum“. Jednotný vizuální styl muzea se projevil i v barevném pojetí každého podlaží. Nakonec pracovníci muzea připravili scénář pro novou expozici. Pod názvy „Kouzelný svět bižuterie“ a „Čarovná zahrada skla“ vznikla otevřená expozice, kde jsou informace podávány v několika rovinách, umožňujících návštěvníkovi nahlédnout do hlubších souvislostí nebo si jen pohrát s částí expozic.

II. místo

Krajské muzeum Sokolov za záchranu vozového parku důlní železniční dopravy o rozchodu 900 mm

V areálu muzea v Krásné byl během let 2003–2004 realizován projekt záchranu vozového parku povrchové důlní železniční dopravy. Provozovatelem této dopravy byla důlní společnost Sokolovská uhelná a.s., která její provoz ukončila k 31. březnu 2003. Vozový park byl poté určen k likvidaci. Díky ochotě vedení Sokolovské uhelné a.s., Sokolovských strojíren a Svatavských strojíren se podařilo v areálu bývalého dolu Vilém, který je součástí pobočky Krajského muzea Sokolov v Krásné, vybudovat skanzen této dopravy. Vystavena je zde parní, dieslová a elektrická lokomotiva, uhelný, skryvkový a pomocný vagón, vyhlídkový vůz a železniční pluh. V souvislosti s tím došlo i k renovaci celého areálu a byla vytvořena expozice podpovrchové důlní dopravy o rozchodu 600 mm a expozice přibližující důlní činnost ve 20. století.

III. místo

Regionální muzeum v Teplicích za archeologický depozitář a specializovaná muzejní pracoviště

1. února 2005 byl oficiálně otevřen nový Archeologický depozitář a specializovaná muzejní pracoviště Regionálního muzea v Teplicích (Teplice-Sobědruhy). Budova nového archeologického depozitáře je umístěna mimo ochranná pásma vodních zdrojů, mimo chráněná území i mimo sledovaná zátopová území. Depozitář má bezbariérový přístup. Stavba je třípodlažní ze železobetonu a je vyzděná obvodovým zdivem Porotherm. Budova je vybavena vzduchotechni-

kou, teplota v depozitářích je regulována jednoduchou klimatizací. Celková plocha depozitářů je cca 776 m² a řeší tak horizont sbírek archeologického oddělení na dalších 35–50 let. Do nového objektu byly kromě depozitářů a pracoven archeologického oddělení přemístěny také depozitáře přírodovědného oddělení (mineralogie), depozitář historických zbraní a konzervátorská pracoviště (konzervace papíru, keramiky a porcelánu, textilu, kovů a preparátorská dílna).

Zvláštní ocenění v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis v kategorii Muzejní počin roku 2004

Muzeum města Ústí nad Labem za projekt „Rok trpaslíka“

V souvislosti s pravděpodobným 130. výročím vytvoření prvního zahradního trpaslíka v Mareschově keramické továrně v Ústí nad Labem byl rok 2004 muzeem vyhlášen jako Rok trpaslíka. Akce byla zahájena předáním zahradního trpaslíka prezidentu republiky Václavu Klausovi 29. března 2004. Muzeum představilo historii výroby trpaslíků prostřednictvím výstavy „Maresch a jeho trpaslíci“, podílelo se na vydání knihy „Skryté poklady ústecké terakoty“ a uspořádalo mezinárodní konferenci „Trpaslík v evropské kultuře“. Rok trpaslíka však nebyl pouze o nostalgické vzpomínce na zaniklé tradice, velký důraz byl kladen na znovuvvedení trpaslíka do každodenního života. Vznikla výstava „Trpaslík a současnost“ a byla uspořádána dílna „Vysochej si svého trpaslíka“. Podařilo se také prosadit vytvoření a umístění největší plastiky zahradního trpaslíka v ČR v centru města Ústí nad Labem na ploše vedle městského divadla. Rok trpaslíka pak symbolicky zakončila 13. listopadu 2004 akce s názvem „Strašidla v muzeu“.

Zvláštní ocenění v Národní soutěži muzeí Gloria musaealis v kategorii Muzejní počin roku 2004 udělené na návrh čestného výboru soutěže

Národní muzeum za otevření Českého muzea hudby

Národní muzeum otevřelo v listopadu 2004 v objektu bývalého kostela sv. Máří Magdaleny v Karmelitské ulici nové České muzeum hudby. V rekonstruovaném objektu byla připravena nová expozice s názvem Člověk – Nástroj – Hudba. Důraz byl kladen na české nástrojařství, jeho zařazení do evropského kontextu a představení světově unikátních nástrojů od 16. století do současnosti. Program muzea zahrnuje pravidelnou výstavní činnost a pořádání společenských akcí a koncertů, zaměřených na srovnání současného interpretačního umění s historicky poučenou interpretací staré hudby a na nové realizace materiálů ze sbírek muzea. Pro odbornou veřejnost byla otevřena studovna cenných materiálů muzea, pro dětské návštěvníky a pro děti zrakově nebo sluchově postižené jsou připraveny zvláštní koncertní a interaktivní programy.

Cena Českého výboru ICOM

Muzeum města Brna za internetovou Encyklopedii dějin Brna (www.encyklopedie.brna.cz)

Myšlenka internetové encyklopedie dějin Brna vznikla před více jak čtyřmi lety v Muzeu města Brna. V současnosti je v encyklopedii zařazeno více než pět tisíc hesel; projekt je koncipován jako dlouhodobý a sleduje dvě hlavní rozvojové linie – programovou (rozšiřování a zdokonalování programové části) a obsahovou (vlastní doplňování dat). Velký důraz je kladen nejen na propagaci projektu a kontakt s širokou veřejností, ale i na vytváření rozsáhlé obrazové databáze, která je do encyklopedie průběžně doplňována. Encyklopedii zpracovává stále se rozrůstající autorský kolektiv odborných pracovníků z různých brněnských institucí (Muzeum města Brna, Archiv města Brna, Archaia Brno o.p.s., Masarykova univerzita, Moravská galerie, Moravské zemské muzeum a další).

Cena „Pojďte s námi do muzea“ vyhlášená pod záštitou agentury CzechTourism

Muzeum města Brna za akci „Psal se rok 1904...“, která se konala 18. září 2004

V rámci oslav 100. výročí Muzea města Brna se uskutečnila 18. září 2004 na hradě Špilberku dobová slavnost, jejímž cílem bylo evokovat dobu kolem roku 1904. Hrál dechová hudba a Brňané přicházeli na slavnost, uspořádanou u přile-

žitosti otevření městského muzea. Přítomni byli představitelé brněnského veřejného života v čele s tehdejší starostou dr. Augustinem Wieserem. Na slavnost zavítal i následník trůnu František Ferdinand d'Este s doprovodem, aby vykonal slavnostní přehlídku Městského střeleckého sboru. Na pódiu dámy i pánové předváděli nejnovější módu z Paříže a Londýna, tělocvičnou akademii cvičili borci tělovýchovné jednoty „Kolibřík“. Děti mohly vyzkoušet svoji dovednost a soutěživost na střelnici, s kuželkami a u dalších atrakcí. Kolorit počátku 20. století dotvořil dobový jarmark.

Zprávy, aktuality, informace

Soutěž o cenu Evropského muzea roku 2005

Evropské muzejní forum (EMF) uspořádalo v letošním roce vyhodnocení ceny Evropského muzea roku (EMYA) v Bruselu ve dnech 4.–7. 5. 2005. Partnerem a pořadatelem v místě byla Rada bruselských muzeí, podpořená městem Brusel a Vlámskou komisí a ministryní turismu.

Před vlastním zahájením se ve středu 4. 5. odpoledne konalo zasedání jury a představenstva EMF s národními korespondenty, věnované organizačním záležitostem – nově vytvořené správní radě v čele s prezidentem EMF Sirem Neilem Cossonsem, předsedou organizace English Heritage, jejím členům, dále pak programu EMF ve zbývající části roku 2005, přihláškám do soutěže 2006 a plánu návštěv komisařů u kandidátů. České muzejnictví vložilo do ohně příští soutěže dvě želízka: NM - České muzeum hudby a Muzeum skla a bižuterie v Jablonci.

Do soutěže roku 2005, jež byla předmětem vlastního zasedání, se v roce 2004 přihlásilo celkem 56 muzeí z 20 evropských zemí (poprvé bylo přivítáno Chorvatsko a Maďarsko). Jejich charakteristika, spolu s vybranými fotografiemi, byla jako vždy péčí EMF zveřejněna anglicky a francouzsky v úhledné publikaci, kterou účastníci zasedání obdrželi při registraci, a kterou EMF s ukončením soutěže distribuuje nejen v rámci muzejní sféry, ale také v evropských orgánech, kulturních institucích, médiích, cestovních a turistických zařízeních. Členové jury všechna přihlášená muzea v průběhu r. 2004 postupně navštívili a nominovali z nich do užšího kola 35 muzeí z 16 států. V auditoriu Královského muzea belgických krásných umění pak v následujících dvou dnech probíhala interview těchto nominovaných muzeí. Tématicky výrazně převažovala technická muzea, resp. muzea průmyslových odvětví, především zanikajících nebo již zaniklých.

Cenu Rady Evropy, udělenou na návrh EMF při slavnostní ceremonii ve Štrasburgu již 26. dubna, získalo Muzeum byzantské kultury v Soluni. Zástupci muzea se představi-

li samostatnou prezentací před vystoupeními ostatních kandidátů.

Výsledky soutěže o Evropské muzeum roku 2005 byly vyhlášeny Sirem Neilem Cossonsem úvodem slavnostního večera v sobotu 7.4. za přítomnosti královny Fabioly, která ceny předávala, a zástupce Rady Evropy, pana Eddie O'Hara. Udílení cen v Egmontově paláci byla přítomna řada televizních stanic, zástupců médií a asi 200 představitelů muzeí z 25 evropských zemí.

Michelettiho cenu za největší přínos v oblasti technických a průmyslových muzeí získalo ONLUS, „Město techniky“ v Bagnoli na sz. okraji Neapole. Zařízení na rozloze 70.000 m² představuje počátek revitalizace továrního areálu, který ještě nedávno zaměstnával 15.000 pracovníků. Zahrnuje nejen expozici a výukové, konferenční prostory a laboratoře, ale také arénu pro divadelní představení a koncerty. Věnuje se přírodním vědám, astronomii, komunikacím, výživě, keramice a umění, průmyslovým inovacím. Účastní se řady projektů spolufinancovaných EU.

Hlavní cenu EMYA získalo nizozemské Muzeum národního dědictví v Arnhemu. Již dlouho existující nizozemský skanzen zahájil v 90. letech modernizaci, která vyústila v nový koncept a 5 nových úseků. Zabývá se též kontroverzními otázkami, jež hýbou Holandskem a dosud postrádají úplné řešení: přibližuje stávkou zemědělských dělníků, kteří se v r. 1929 pokusili zabrzdit mechanizaci zemědělství; molucký tábor osvětluje imigraci někdejších vojáků koloniální armády a těžkosti, jimž čelili při svém příchodu; ukazuje farmu ze 17. století, která se na počátku století 21. proměnila v luxusní městské obydlí. Jury zvolila toto muzeum v přesvědčení, že naznačuje nové cesty tradičním skanzenům a obrací pozornost k sociálním problémům současnosti.

Jury v letošním roce udělila pouze 3 zvláštní ocenění, a to Saskému průmyslovému muzeu v Chemnitz, jež prezentuje historii průmyslu v regionu v průběhu minulých dvou

století. Je věnováno lidem, kteří tuto historii tvořili – podnikatelům, tvůrcům, dělníkům, jejich rodinám i spotřebitelům. Originální předměty doplňují multimediální programy. Expozice dotváří kreativní centrum místní Technické univerzity, daktyloskopické středisko saské policie a středisko naznačující možnosti recyklace.

Rybářskému muzeu ve španělském Palamu, jež se snaží zaujmout návštěvníky minulostí, současností i budoucností rybářství a jeho významem pro hospodářství a stravovací možnosti a potřeby. Klade důraz na úzkou spolupráci a podporu rybářům, pořádá výchovné programy a oblíbené „Hovory v taverně“ či naučné vycházky.

Mölnalskému muzeu v Mölnalu, Švédsko. Muzeum se věnuje historii městečka s dlouhou kulturní a průmyslovou tradicí (papírenství, tkalcovství, mlynářství, olejařství), jemuž poskytovaly energii mölnalské peřeje. Výstavní prostory jsou relativně malé, ale muzeum přišlo s podnětným nápadem: v neformálních setkáních v muzejní kavárně si

návštěvníci mohou vyměňovat své vzpomínky a zejména mohou je pomocí počítačů či domovské stránky on-line zaznamenávat do digitálního archivu, také hledat informace v muzejní databázi. Muzeum tak získává velmi zajímavé, mnohdy i kontroverzní pohledy na rozmanité události. Promítací sál nabízí virtuální simulaci městečka ve dvacátých letech. Také prohlídku expozice dokreslují automatické multimediální projekce.

Letošní soutěž byla tedy opět velmi náročná, plná zajímavých námětů a nepostrádala napětí a překvapení. Pro příští rok leží na stole 45 přihlášek. Dva čeští kandidáti nemají tematické protějšky, změní nicméně síly ve velmi dobré společnosti.

Účast na zasedání podpořil svým příspěvkem Český výbor ICOM.

Jana Součková,
Náprstkovo muzeum asijských,
afrických a amerických kultur

Projekt Národního muzea Lidé pro Evropu / People for Europe

Již několik let se v muzejním prostředí České republiky diskutuje o možnostech využití moderních technologií a digitalizace kulturního dědictví. Národní muzeum se v roce 2004 rozhodlo přikročit k tomuto problému zcela konkrétním způsobem a připravilo projekt Lidé pro Evropu – People for Europe.

Projekt má hned několik cílů a zároveň jedinečností. Jeho základem je internetový portál www.lideproevropu.cz, www.peopleforeurope.cz, který představuje více než čtyřicet osobností středoevropského regionu, jejichž život a dílo zasáhly do života celé Evropy. Jsou zde zastoupeni umělci (Čapek, Seifert), politici (Masaryk, Dubček), jakož i duchovní postavy (sv. Vojtěch, Komenský) či vědci (Barrande, Heyrovský). Osobnosti jsou navíc představeny v kontextu a souvislostech, dobových i geografických. Jsou přitom představeny mimořádným způsobem, neboť Národní muzeum ve spolupráci s firmou Virtual-zoom, s.r.o. digitalizovalo na stovku artefaktů, které představuje ve virtuálním prostoru. Návštěvník webu (včetně anglické a italské mutace) si tak může doslova sáhnout na trilobitu, jenž proslavil Joachima Barranda, oblek T. G. Masaryka či chetitské tabulky vědce Bedřicha Hrozného.

Národní muzeum připravilo projekt ve spolupráci se Slovenským národním muzeem a italskou Nadací Romualda del Bianca. Portál je zaměřen především na mladou generaci, včetně speciální verze pro školy, virtuálních tematických výstav či soutěží. Web vytvořila firma Thamesdown,

s.r.o., která směřovala jeho vyznění co nejvíce k mladým lidem. Seznamte se proto s kulturním dědictvím moderním způsobem. Muzeum již není zaprášeným prostorem, ale otevřeným místem, klíčovým pro poznání a chápání světa. Národní muzeum otevírá 15. května 2005 portál projektu a rok po vstupu do Evropské unie představuje Evropě duchovní sílu a souvislost středoevropského prostoru s celoevropským vývojem. Otevíráme poklady národní kultury v prostoru bez hranic, tak trochu symbolicky, po roce ve sjednocující se Evropě.

Projekt připravoval úzký tým Národního muzea, vedoucí projektu PhDr. Michal Stehlík (náměstek generálního ředitele), koordinátorka projektu Mgr. Irena Rogožanová, vedoucí za Slovenské národní muzeum Mgr. Branislav Rezník (náměstek generálního ředitele) a koordinátor za Slovenské národní muzeum Mgr. Martin Besedič a za Nadaci Romualda del Bianca paní Carlotta del Bianco. Portréty zpracovalo na dvacet odborníků z řad českých a slovenských muzejních pracovníků, historiků a literárních historiků.

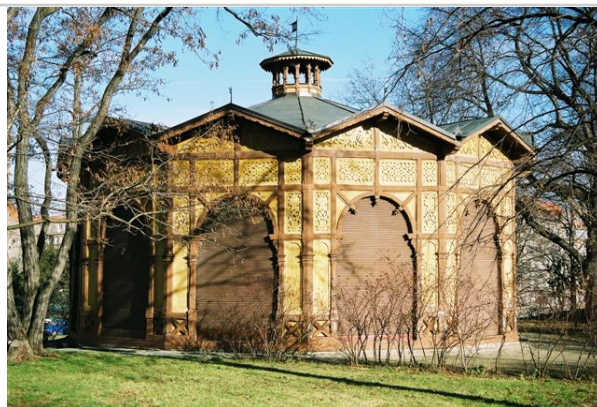
Národní muzeum tímto zcela jistě pokročilo v prezentaci sbírek o další krok, přesto považujeme projekt Lidé pro Evropu – People for Europe pouze za základní kámen mnohem širšího evropského projektu, který připravujeme na léta 2006 – 2008. Máme za to, že jsme nastoupili novou cestu prezentace a komunikace, projekt People for Europe je přitom oním reálným prvním krokem.

Michal Stehlík

Letenský kolotoč

V prosinci loňského roku zakoupilo Národní technické muzeum do svých sbírek unikátní technickou památku evropského významu – letenský kolotoč. Kolotoč, který provází Leteňáky (a nejen je) všech generací po celý život, se nachází na hranici Pražské památkové rezervace v Praze 7 – Holešovicích, na okraji Letenských sadů. Na dnešní místo byl přenesen v roce 1894 z Královských Vinohrad. Ze strany Letenských sadů sousedí s restaurací „Na Letné“, známé pod názvem Letenský zámek.

Kolotoč byl původně postaven na Vinohradech jako provizorium na letní sezonu roku 1893, což je také nejprav-

děpodobnější datum jeho vzniku. Kolotoč nechal postavit Josef Nebeský, který vypracování plánu a realizaci celé stavby svěřil Matěji Bílkovi, vinohradskému mistru tesařskému. Kolotoč má dodnes původní dřevěný pavilonek, který je vybudován na půdoryse pravidelného dvanáctiúhelníku o rozpětí 12 metrů s jehlanovou střechou.

Dnes je kolotoč poháněn elektromotorem, který zde byl prvně instalován až ve třicátých letech. Původně, v době kdy se

kolotoč nacházel na Vinohradech, byl však poháněn člověkem, který v prostoru pod podlahou neustále chodil kolem dokola a tlačil před sebou vzpěru podlahy. Kolaudační povo-

lení z 11. července 1894 pohon kolotoče popisuje takto: „...Kolotoč byl původně zařízen tím způsobem, že se uváděl v pohyb tlakem obíhajícího sluhu. pro nepohodlnost tohoto zařízení zařídí pan majitel kolotoče pohyb strojní...“

Interiér kolotoče je zařízen téměř v původní podobě z roku 1894. Na točně je umístěno 18 koní různých velikostí a čtyři autíčka. Tato autíčka se nacházejí v místech původně instalovaných lavic. Jsou plechová, s náterem a dle svého tvaru odpovídají automobilům ze třicátých let, kdy také pravděpodobně vznikla a kolotoč doplnila.

Více než sto let fungoval kolotoč bez větších zásahů a rekonstrukci až do roku 1995, kdy bylo již zcela nezbytné tuto stavbu obnovit, neboť byla vážně ohrožena, především hnilobou dřevěných konstrukcí a nefunkční střechou. Protože se jedná o výjimečnou kulturní památku, zapsanou v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek ČR pod ev. číslem 1-1545/7, poskytl odbor památkové péče pražského magistrátu na obnovu stavby finanční příspěvek.

Národní technické muzeum získalo finanční

podporu pro nákup této ojedinělé památky z programu ISO Ministerstva kultury České republiky.

Získání takto významného exponátu předcházela řada jednání, kde se mj. řešil i problém budoucího financování jednak údržby kolotoče, jednak prostředků na jeho letní provoz. V současné době je třeba naléhavě řešit nejnepříjemnější opravy – kolotoč potřebuje nové rolety a také jeho statika, která byla naposledy důkladně opravována během rekonstrukce v polovině 90. let, je nyní povážlivě nahlodána. Přesto předpokládáme a doufáme, že kolotoč budeme v létě provozovat.

Číslo účtu, na které je možno posílat příspěvky, je 103050/2400. Na internetové stránce www.ebanka.cz/, pod odkazem „transparentní účty“ – „společnost zřízená ze zákona“ můžete sledovat, jak peníze v rámci veřejné sbírky na opravu kolotoče přibývají.

Jitka Zamrzlová

Rekonstrukce poslední bitvy 2. světové války v Evropě u Slivice

V novodobých dějinách zaujímá nezastupitelné místo v dramatickém toku událostí konce války městečko Milín s osadou Slivice a přílehlým okolím. Tato lokalita ležící ve středních Čechách asi 6 km jihovýchodně od Příbrami se stala ve dnech 11.–12. května 1945 svědkem jedné z posledních významnějších vojenských operací 2. světové války v Evropě. Podepsání kapitulace nacistickým Německem s platností od půlnoci 8. května 1945 totiž neznamenalo automaticky okamžité ukončení bojových akcí na všech frontách starého kontinentu.

Význam bitvy u Slivice na Příbramsku z 11. na 12. května 1945 je umocněn tím, že se jí zúčastnili proti nepřátelskému uskupení hitlerovské branné moci nejen dobrovolníci z řad domácího hnutí odporu a sovětsí partyzáni, ale též jednotky tří ukrajinských frontů v součinnosti s tankovou divizí americké armády. Předtím zasáhli do těchto bojů v blízkém i vzdálenějším okolí rovněž vojáci Ruské osvobozenecké armády generála Vlasova. K tomuto tragickému krveprolití došlo na konci války, vlastně v době, kdy Evropa již oslavovala mír.

Letošního již šestého ročníku akce, uspořádané ve spolupráci Hornického muzea Příbram a Muzea středního Pootaví Strakonice ve dnech 13.–15. května 2005 při příležitosti 60. výročí ukončení 2. světové války, se zúčastnilo zhruba 17 tisíc návštěvníků, více než čtyři sta účinkujících, několik desítek veteránů z druhé světové války a mnoho dalších čestných hostů. Zvláštní pozvání přijali místopředseda Senátu Parlamentu ČR Petr Smutný, poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Eva Dundáčková a Josef Řihák, představitelé zahraničních zastupitelských úřadů, repre-

Foto Antonín Švec

zentace Armády České republiky a zástupci Českého svazu bojovníků za svobodu. Osłavy začaly již v pátek 13. května 2005 představením historické válečné techniky, mimo jiné i na náměstí na Březových Horách. V podvečer bitvy k dobré pohodě zahrály rockové a country kapely a večerní program na Slivici završil slavnostní ohňostroj.

Následujícího dne po pietním aktu u Památníku Vítězství byla zahájena nejvíce očekávaná rekonstrukce válečného střetnutí. Diváci

mohli sledovat poutavý děj, jehož aktéři v dobových uniformách, s historickými zbraněmi a technikou, sváděli lýtý boj, autenticky přibližující události konce války v tomto regionu.

Po více než hodinovém boji doprovázeném odborným komentářem bitva skončila tradičně porážením nepřítel. Následovala přehlídka aktérů bitvy, členů klubů vojenské historie z ČR i ze zahraničí. Po krátké přestávce přišly na řadu ukázky soudobé letecké, protiletadlové, dělostřelecké a jiné pozemní vojenské techniky včetně způsobů vedení boje Armády ČR. Diváci mohli spatřit přelétávající stíhačky, útok bojových vrtulníků, vzdušný výsadek, ukázky čištění kontaminované techniky, činnost dělostřelců, práci útvaru rychlého nasazení a další. Návštěvníci také využili možnosti detailní prohlídky vojenské techniky, předváděné v táborech jednotlivých historických armád i v sektorech vyhrazených Armádě ČR.

Podle ohlasu návštěvníků se letošní akce vydařila, a to nejenom díky kvalitnímu programu, ale i příznivému počasí. Lze si jen přát, aby příští ročník rekonstrukce bitvy u Slivice, který se bude konat v sobotu 13. května 2006, přilákal ještě více příznivců.

Roman Abušínov

„Za Mikešem do Hrusic“ Příklad spolupráce muzeum – město – škola

Oblastní muzeum Praha východ v Brandýse nad Labem, jehož zřizovatelem je Středočeský kraj, spravuje kromě svého sídla (Arnoldinovský dům v Brandýse nad Labem) také hrad Jenštejn, Staroboleslavskou bránu a Památník Josefa Lady v Hrusicích. V Památníku Josefa Lady je celoročně otevřena stálá expozice, která přibližuje návštěvníkům život a dílo tohoto malíře a spisovatele. Každoročně Památník navštíví více než 10 000 dětí i dospělých. Je to časté místo školních výletů především dětí 1. stupně základních škol. Cestu k „Ladovi“ si podle slov průvodkyně paní Květoslavy Naštické nachází stále více návštěvníků z ciziny. V poslední době jsou to především Němci a Japonci, kteří milují kocourka Mikeše i ilustrace Haškova Švejka.

V letošním roce připravilo muzeum ve spolupráci s Odborem kultury MÚ v Brandýse n/L. – Staré Boleslavi a studenty Fakulty tělesné výchovy a sportu UK Praha výlet pro předškolní děti Brandýsa a Staré Boleslavi „Za Mikešem do Hrusic“.

Prvního června na Den dětí si tak 170 předškoláků mohlo prohlédnout s průvodkyněmi muzea Ladovy obrázky a dozvědět se víc o postavičkách z jeho knih.

V Památníku se i zpívalo a zkoušely se nové říkanky. Po prohlídce připravili studenti v kostýmech kocourka Mikeše, vodníka, vil a čarodějnic pro děti sportovní program. Děti si z Hrusic odvezly nejen plno kulturních a sportovních zážitků, ale potěšil je i sladký poklad a malý „dárek muzea“ – pexeso, omalovánky, obrázky a pohlednice s ladovskými motivy.

Výletem však akce zdaleka neskončila. Ve školkách děti malují a kreslí své zážitky z výletu a na léto připravuje muzeum v Arnoldinovském domě výstavu prací a fotografií z výletu. Akce se setkala s velkým zájmem dětí, rodičů i vedení MŠ a proto se

bude, jak všichni zúčastnění doufají, každoročně opakovat.

Eva Gomerová

Oblastní muzeum Praha východ

Právo na krajinu. Právo na krajinu? Právo na krajinu!

Celostátní kampaň s názvem Právo na krajinu. Právo na krajinu? Právo na krajinu! bude probíhat ve dnech 6.6.–18.9.2005 v Etnografickém muzeu MZM. Projekt si klade za cíl upozornit na nebezpečí vzrůstajícího tlaku na volnou krajinu, na její zneprístupňování veřejnosti díky parcelování a oplocování a chce vyvolat na toto téma veřejnou diskusi. U vědomí skutečnosti, že určité změny jsou především z ekonomických důvodů nezbytné, zde zároveň vystávají obavy omezování možností občanů využívat krajinu jinak než ekonomicky. Privátní zájem se tu může dostat do střetu se zájmem veřejným. Je otázkou, jak to řešit, čemu dát přednost, kde stanovit hranici mezi soukromým majetkem a veřejným zájmem.

Celý projekt bude realizován ve čtyřech okruzích:

Výstava instalovaná v Etnografickém muzeu MZM, osloví veřejnost prostřednictvím fotografií čtyř stěžejních osobností současné české fotografie – Jindřicha Štreita, Dagmar Hochové, Karla Cudlína a Tona Stana – z nichž každý svými výrazovými prostředky reflektuje dané téma. V úvodní historické části budou prezentovány motivy člověka a krajiny z období počátku 20. století na materiálu z fotoarchivu Etn. ústavu. Rovnocennou součástí instalace tvoří **panelové diskuse** umožňující veřejnosti v diskusi s odborníky vyjádřit se k tématu. Dvě diskuse („Nezastavitelné krajiny“ a „Ochrana

krajinného rázu“) proběhly v červnu, další dvě: „Moravská krajina ve folklóru“ a „Velká technická díla v krajině“ se budou konat v září.

V kapli Etnografického ústavu bude během července ve spolupráci s nakladatelstvím Větrné mlýny realizována jedna část **Měsíce autorského čtení** – dnes již brněnské tradice. V cyklu s názvem „Krajina poezie“ vystoupí současní čeští představitelé žánru (např. Zeno Kaprál, Viola Fischerová, Jaromír Nohavica, Ivan Magor Jirous, Jiří Kuběna, Ludvík Kundera, Pavel Šrut, Pavel Švanda, Milan Knížák, Alois Mikulka, J. H. Krchovský, Zdeněk Rotrekl, Antonín Přidal, Ivan Wernisch, Jiří Žáček). Bližší informace na www.autorskecteni.cz nebo www.vetrnemlyny.cz.

Během srpna proběhnou v kapli Etnografického ústavu **koncerty** Zuzany Lapčikové (24.8.), Vladimíra Václavka (31.8.) a Iva Cícvárka a skupiny OKO (30.8.).

K projektu vyšla **Doprovodná publikace**, v níž jsou soustředěny výpovědi ke krajině ve formě textů významných osobností např.: Zdeňka Svěráka, Ludvíka Vaculíka, Antonína Přidala, Jana Špáty, Heleny Třeštíkové, Davida Vávry ad.

Součástí akce bude i výstava prací studentů Institutu tvůrčí fotografie Slezské university v Opavě, která bude souběžně probíhat v Domě pánů z Kunštátu.

Hana Dvořáková

Připravuje se ... (semináře, konference)

Knihobraní v Chebu

Krajské muzeum Cheb letos pořádá již 5. ročník knižního regionálního setkání s názvem Knihobraní. Od nesmělých počátků se knižní minitrh přerodil ve vyhledávanou akci s knižním prodejem, programy pro děti, koncerty, recitacemi, autorským čtením apod. Původní záměr pořadatelů soustředit se jen na regionální literaturu vydávanou muzei a galerie-

mi, či obecními úřady nebo zájmovými spolky, se rozrostl v zájem nakladatelských domů ze širšího regionu, ale především mimo region z Prahy a dokonce i z Moravy.

V minulém roce jsme přinesli několik novinek, které zřejmě přilákaly zvýšený počet návštěvníků. Knihařská dílna pro rodinné týmy měla velký úspěch a zájem o ni, byl větší,

Kalendárium kulturních událostí

Bělá pod Bezdězem

Muzeum v Bělé pod Bezdězem

Povolání knihař květen - září 2005
Říčka Bělá v životě města červen - září 2005
Kresby Jiřího Suchého červenec 2005

Benátky nad Jizerou

Muzeum Benátky nad Jizerou

Ledové království 22.6. - 18.9.2005

Benešov

Muzeum umění

Ilustrace, písmo – tvorba Jiřího Šindlera 21.7. - 25.9.2005

Beroun

Městská galerie Beroun

Zuzana Svobodová: Keramika červenec 2005

Blansko

Muzeum Blansko

Kouzlo ručních prací do února 2006
33 let literárního almanachu Hledání 1.7. - 11.9.2005

Blatná

Městské muzeum

Václav Sedláček: Retrospektiva květen - červenec 2005

Blovice

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

Pohádkové regiony 1.6. - 11.9.2005

Brandýs nad Labem

Oblastní muzeum Praha – východ

Obrázky dětí MŠ z výletu do Hrusic 30.6. - 24.7.2005
Svět hmyzu 30.6. - 24.7.2005
K životnímu jubileu J. Bičovské 31.7. - 28.8.2005

Brno

Moravská galerie v Brně

Pražákův palác
Jan Merta: Obrazy, práce na papíře 16.6. - 18.9.2005
Barbora Klímová: SLiders 16.6. - 28.8.2005
Milena Dopisová 27.7. - 30.10.2005
Místodržitelství palác
Stříbro ve Vídni a habsburské monarchii (1780-1920) 26.5. - 2.10.2005

Nejkrásnější české knihy 2004 9.6. - 25.9.2005

Uměleckoprůmyslové muzeum

Milan Knížák 23.6. - 9.10.2005
Peter Finemore 14.7. - 2.10.2005

Moravské zemské muzeum

Krása moravských nerostů do jara 2006
Brněnské jaro 1945 27.4. - 3.9.2005
Tajemný jednorozec (Zkameněliny a mýty v legendách) 17.5. - 5.11.2005

Etnografický ústav MZM

Právo na krajinu.!? 7.6. - 17.9.2005

Muzeum města Brna

Z brněnské malby 60. let 19.5. - 4.9.2005
Brno v době napoleonských válek 3.6. - 31.12.2005
Shakespeare ve fotografii 24.6. - 7.8.2005
Jiří Šuhájek: Skleněné objekty 30.6. - 30.8.2005
Výtvarníci k VI. hudebnímu festivalu Špilberk 2005 15.8.2005 - 24.8.2005

Muzeum romské kultury o. p. s.

Černá země – bílý chléb do 30.9.2005
Romové v Polsku 9.6. - 30.11.2005

Brtnice

Rodný dům Josefa Hoffmanna

Josef Hoffmann: Nekončící proces 10.7. - 30.10.2005

Bruntál

Muzeum v Bruntále

Hasiči – tradice a současnost 2.6. - 10.8.2005

Břeclav

Městské muzeum a galerie

Co najdete v muzeu 19.5. - 30.9.2005
Synagoga
GRAFIX – bienále drobné grafiky, Břeclav 2005 17.6. - 11.9.2005

Březnice

Městské kulturní zařízení (Galerie Ludvíka Kuby a Městské muzeum)

Březnice ve fotografiích červenec - srpen 2005

Bučovice

Muzeum Bučovice

Ty mrtvý lež a nevstávej červen - září 2005

Budeč u Zákolan

Rotunda sv. Petra a Pavla

Oslavy 110 let Budče 26.6. - 28.9.2005

Čáslav

Městské muzeum

Výstavní síň
Výstava fotoklubu Čáslav 8.8. - 21.8.2005
Galerie
100 let kočáreků: 1880–1980 20.6. - 28.10.2005

Čelákovice

Městské muzeum v Čelákovících

Kameny z okolí i z dalek 25.6. - 25.9.2005
Výzkum raně středověkého pohřebiště v Zelenči 25.6. - 6.11.2005

Česká Lípa

Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Nová stálá expozice: Nová archeologická expozice o nejstarší době kamenné (od 2.3.2005)
Porcelán ve sbírkách muzea 25.6. - 28.8.2005
Příroda Srí Lanky 29.6. - 31.8.2005
Svaté obrázky 29.6. - 4.9.2005
Galerie Jídla
Český dřevák a jeho host 22.7. - 21.8.2005

Česká Skalice

Textilní muzeum TIBA

Naděžda Chobotská: Fotografie a básně květen - říjen 2005
Kapesník, kapesník, kapesník 10.6. - 17.8.2005

Muzeum Boženy Němcové

Adolf Kašpar, ilustrátor Babičky 17.7. - 11.9.2005
Babičky – ke 150. výročí prvního vydání 25.8. - 2.10.2005

České Budějovice

Jihočeské muzeum

České Budějovice, jižní Čechy - fotografie M. a J. Erhartových do 4.9.2005
Sklo Jana Gabrhela 25.6. - 29.1.2006
Deska z ametystu a jaspisu z naleziště Ciboušov – Domanín 3.5. - 31.8.2005

Wortnerův dům AJG

Česká kresba a grafika 1940-1970 30.6. - 11.9.2005

Český Brod

Podlipanské muzeum v Českém Brodě

Kolínsko ve stínu hákového kříže 15.7. - 24.10.2005
Antické sklo – Zounkova sbírka 19.7. - 30.10.2005

Český Krumlov

Egon Schiele Art Centrum o.p.s.

František Skála: 1987–2005 30.4. - 9.10.2005
Oskar Kokoschka (1886–1980): Grafika 1.5. - 5.11.2005
Chun-Sen Yang: Světelná instalace 1.5. - 5.11.2005
Expresionismus v estonském umění 1.5. - 5.11.2005

Regionální muzeum v Českém Krumlově

Náš voják v boji za svobodu a demokracii do 20.11.2005
Hanzelka a Zikmund: Fotografie do září 2005

Český Těšín**Výstavní síň Muzea Těšínska**

Zdeněk Hapala – loutkář, výtvarník, režisér 1.2. - 15.9.2005

Dačice**Městské muzeum a galerie**

Letadla a svět kolem nich 25.6. - 4.9.2005

Dobrá Voda u Hartmanic**Muzeum Dr. Šimona Adlera**

Jiří Špinka: Kinetické dřevorezby 1.7. - 31.8.2005

Dobrošov**Pevnost Dobrošov, národní kulturní památka**

Čs.armáda první republiky v miniatuře 1.4. - 31.10.2005

Domažlice**Muzeum Chodska v Domažlicích**

Vojtěch Kramer – nejstarší fotograf Domažlic do 31.10.2005

Galerie Bratří Špillarů

Linoryt ze sbírek Galerie Klatovy-Klenová do srpna 2005

Dvůr Králové nad Labem**Městské muzeum**

Nejstarší písemné památky Dvora Králové 28.6. - 24.8.2005

Františkovy Lázně**Městské muzeum Františkovy Lázně**

Blanka Bohdanová: Obrazy a grafika 13.7. - 29.9.2005

Frýdek-Místek**Muzeum Beskyd - Frýdecký zámek**

Dřevěné kostely a kaple 3.6. - 28.8.2005

Modely speciálních vozidel – od sanitky po transportér

26.6. - 6.11.2005

Frýdlant**Městské muzeum Frýdlant**

Marek Vašut: Fotografie srpen 2005

Frýdlant nad Ostravicí**Památník Ferdýše Duši**

K jubileu malíře Fajkuse ze Pstruží 10.7. - 8.8.2005

Artcamp 2004 31.7. - 7.8.2005

Petr Bednář: Jedna z cest 13.8. - 26.9.2005

Portrét – fotografie 14.8. - 19.9.2005

Havířov**Památník Životické tragédie**

Od plamínku k žárovce 17.2. - 31.12.2005

Výstavní síň Musaion

Baroko na Těšínsku 2.8. - 30.10.2005

Havlíčkův Brod**Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě**

Jolana Nováková: Nálezy 3.6. - 31.7.2005

Jiří Jun: Trialog 3.6. - 31.7.2005

Zbyněk Semerák: Tempery 3.6. - 31.7.2005

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

Užitková a umělecká litina červen - srpen 2005

Jan Jůzl: Výbor z díla srpen - září 2005

Hlinsko v Čechách**Městské muzeum a galerie**

Václav Brožík (1851–1901) 24.6. - 4.9.2005

Řezbářské práce Jana, Jany, Lady a Květy Rejmanových

1.7. - 28.8.2005

S nohama v potoce a hlavou v oblacích 24.7. - 21.8.2005

Soubor lidových staveb Vysočina

Domácká dřevovýroba na Linecku 23.4. - 31.10.2005

A já pořád kdo to tluče... 18.6. - 31.10.2005

Jak se dříve hospodařilo... 20.8. - 21.8.2005

Hodonín**Galerie výtvarného umění**

10. ročník mezinárodního trienále mladých výtvarníků

8.6. - 4.9.2005

Masarykovo muzeum v Hodoníně

Výtvarná výstava zdravotně postižených 22.7. - 18.9.2005

Zámecek

Obrazy ze sbírek muzea 28.6. - 28.8.2005

Horní Planá**Rodný domek Adalberta Stiftera**

Stifterův park v Horní Plané duben - říjen 2005

Most mezi lidmi / Zvonková – Glöckelberg duben - říjen 2005

Vítkův Hrádek – symbol vzájemnosti duben - říjen 2005

Adalbert Stifter v překladech duben - říjen 2005

Hořice**Městské muzeum**

Lví silou, vzletem sokolím... 19.5. - 30.12.2005

Karl Emil Wiele: Stopy 30.6. - 4.9.2005

Hrabyně**Památník II. světové války**

Ostravská operace od 1.5.2005

Modely letadel 2. světové války od 1.5.2005

Zahraniční a domácí odboj za 2. sv. války od 1.5.2005

Hranice**Městské muzeum a galerie v Hranicích**

Svět loutek 30.6. - 28.8.2005

Humpolec**Městské kulturní a informační středisko - Muzeum****dr. Aleše Hrdličky**

Lenka Uchytlová: Obrazy červenec 2005

Ivan Bumba: Fotografie srpen 2005

Výstavní sál

"My 2002" – skupina amatérských výtvarníků červenec 2005

Sdružení výtvarníků Praha srpen 2005

Hustopeče**Městské muzeum a galerie**

Generál nebe – František Peřina květen - srpen 2005

Hustopečské trhy květen - srpen 2005

Cheb**Galerie výtvarného umění v Chebu**

V zrcadle pohádek a legend 23.6. - 4.9.2005

Kateřina Piňosová: Z kresebné tvorby 9.7. - 30.10.2005

Chebské muzeum – expoziční budova

Alois John, spisovatel a etnograf 28.6. - 2.10.2005

Muzeum porcelánu Haas & Czjzek

Historický slavkovský porcelán 1.1. - 31.12.2005

Chodová Planá**Chodovar – Pivovarské muzeum**

Pivní slavnosti Chodovaru 20.8.2005

Chomutov**Oblastní muzeum**

400 let vykoupení Chomutova z poddanství do 29.10.2005

Chomutov Hugo Sedláčka a Ottmara Kreissla od 9.6.2005

Nový svět na starých mapách 25.6. - 28.8.2005

Chrast u Chrudimě**Městské muzeum**

Cyklus zaniklých řemesel: Řezbářství duben - srpen 2005

Obrazy a keramika červenec - srpen 2005

Chropyně**Zámek Chropyně a Památník Emila Filly**

Osobní hygiena na šlechtických sídlech 28.4. - 30.9.2005

Chrudim**Kabinet ex libris – umělecké sbírky PNP**

Vladimír Suchánek: Grafika a ex libris 1.8. - 31.10.2005

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimě

Posvícení v Hudlicích 17.1. - 30.12.2005

Lampión je divadlo 17.1. - 30.12.2005

Šašci a Kašpaři pražské Říše loutek 15.2. - 30.12.2005

Rudolf Zezula – malující loutkář 9.6. - 4.9.2005

- Regionální muzeum v Chrudimi**
 950 let Chrudimě 14.5. - 25.9.2005
 Chrudimský muzejní spolek 26.5. - 11.9.2005
- Ivančice**
Muzeum v Ivančicích
 Galerie Památníku Alfonse Muchy
 Židovské tradice a zvyky 29.6. - 2.10.2005
 Historie Židů v Čechách a na Moravě 29.6. - 2.10.2005
- Jablonec nad Nisou**
Muzeum skla a bižuterie
 Sklářská osada Kristiánov (1775–2005) červen - září 2005
 Galerie Belveder
 Otcové města: Adolf Benda a Adolf Lillie červenec 2005
 Akad. sochařka Zdeňka Laštovičková 14.7. - 18.9. 2005
- Jablonec nad Orlicí**
Stálá expozice dějin města
 Výstava prací ZUŠ 26.6. - 28.8.2005
- Jablonec nad Orlicí**
Jablonec v Podještědí
Pobočka Bredovský letohrádek na Lemberku
 Zvířata – Rok vydry květen - říjen 2005
- Jablunkov**
Výstavní síň Muzea Těšínska
 Jablunkovské šance 10.5. - 2.10.2005
- Jaroměř**
Městské muzeum v Jaroměři
 Wenkeův dům
 Císařská pevnost Josefov 1780–2005 29.6. - 4.9.2005
- Jesenice**
Vlastivědné muzeum
 Hrajeme si celý rok 25.5. - 7.8.2005
- Jeseník**
Vlastivědné muzeum Jesenicka
 Hrubý Jeseník – příroda a historie osídlení 1.5. - 1.10.2005
 Fauna a flora v lomech Jesenicka 21.6. - 29.7.2005
 Fotografie Antonína Říhy 2.8. - 10.9.2005
- Jičín**
Regionální muzeum a galerie Jičín
 Fotografie ze sbírek Čeňka Linharta 9.6. - 18.9.2005
 Kapaliny netradičně 2.7. - 25.9.2005
- Jílové u Prahy**
Regionální muzeum v Jílovém u Prahy
 Lidové umění Gudžarátu 23.7. - 2.10.2005
- Jindřichův Hradec**
Muzeum Jindřichohradecka
 Jindřichův Hradec: Květen 2005 8.5. - 30.12.2005
 Kostel sv. Jana Křtitele s klášteřem minoritů
 Nová stálá expozice: Z historie kostela sv. Jana Křtitele, kláštera a špitálu; Galerie jindřichohradeckého církevního umění (od 5.5.2005)
 Jindřichohradecký sport včera a dnes 23.6. - 30.12.2005
- Kamenice nad Lipou**
Městské muzeum
 Roman Brichcín: Obrazy 10.7. - 17.9.2005
 Příběh křížové cesty 10.7. - 17.9.2005
- Kamenický Šenov**
Sklářské muzeum
 Sklo ze sbírky Václava Jílka od 12.7.2005
- Karlovy Vary**
Karlovarské muzeum – expoziční budova
 Vřídlovec tvoří kámen 30.6. - 2.10.2005
 Muzeum Zlatý klíč
 Karlovy Vary: konec 19. st. – pol. 20. st. 16.6. - 28.8.2005
 Krušnohorská paličková krajka 1.7. - 12.9.2005
- Karlštejn**
Muzeum betlémů
 Výstava perníkových betlémů do února 2006
- Karviná – Fryštát**
Výstavní síň Muzea Těšínska
 Svět podle Ortelia 8.3. - 31.7.2005
 Jdeme spát 23.8. - 20.11.2005
- Kašperské Hory**
Galerie Muzea Šumavy
 Výstava absolventů ateliéru klasické malby prof. Z. Berana 15.5. - 30.10.2005
- Muzeum Šumavy Kašperské Hory**
 Osvětlení a svítidla v průběhu staletí 28.5. - 31.10.2005
- Klatovy**
Galerie Klatovy/Klenová – Galerie U Bílého jednorozce v Klatovech
 Václav Fiala: Sculptures 19.6. - 21.8.2005
 Kostel sv. Vavřince v Klatovech
 Olga Ziemská: Řekl mi to strom... 26.6. - 21.8.2005
- Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech**
 Od pazourku k porcelánu 22.6. - 4.9.2005
 Malba na dřevotříse Ondřeje Šíry 22.6. - 4.9.2005
 Absolventky kurzů keramické dílny 22.6. - 4.9.2005
- Klenová**
Galerie Klatovy / Klenová
 Vilma Vrbová-Kotrbová: Portréty 8.5. - 7.8.2005
 Sýpka
 6. sympozium výtvarných akademií 21.5. - 31.7.2005
- Kolín**
Regionální muzeum v Kolíně
 Karel Paták, Jan Paták: Grafická tvorba 29.6. - 24.7.2005
 Jiří Kreisl, David Ištok: Obrazy a grafika 29.6. - 24.7.2005
 Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku
 Neřesti a slasti města Kolína 3.6. - 31.7.2005
 Sibiřští šamani a šamanismus 4.8. - 28.8.2005
 Historie Královského města Kolína
 Marcel Stecker: Grafika 28.7. - 21.8.2005
 Viktorie Ševčíková: Malby 28.7. - 21.8.2005
- Kostelec nad Černými Lesy**
Muzeum hrncářství
 zámek – sál Smiřických, kaple sv. Vojtěcha
 Bohemia festival 24.7. - 30.7.2005
- Kouřim**
Muzeum Kouřimska
 Sladká tajemství medu – perníkářské formy J. Rücknera 19.7. - 30.10.2005
 Vlad. Vojříř: Fotografie ze severní Evropy 22.7. - 28.8.2005
- Muzeum lidových staveb v Kouřimi**
 Kouzlo dřevěného stavitelství 14.6. - 4.9.2005
 Skanzenové řemeslné léto 2.7. - 21.8.2005
 Slavnosti lidových řemesel 27.8.2005
- Králíky**
Městské muzeum
 Markéta Šafáriková: Bílé věci 1.7. - 28.8.2005
 Dominik Mareš: Ohnivá místa 15.7. - 31.8.2005
- Kralupy nad Vltavou**
Městské muzeum v Kralupech nad Vltavou
 Jiří Corvin a jeho kralupští přátelé červen-srpen 2005
- Krásná Lípa**
Galerie Národního parku České Švýcarsko
 Přehledka činnosti krásnolipských spolků 1.6. - 31.7.2005
- Kravaře u České Lípy**
Expozice lidového bydlení
 Ukázka zemědělských strojů a výstava z historie praní prádla červen-září 2005

Kroměříž**Muzeum Kroměřížska, příspěvková organizace**

Václav Vaculovič: *Velké formáty*; Jan Šimek: *Sochy*;
Marek Mucha: *Fotografie* 19.6. - 24.7.2005

Kutná Hora**Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory**

V. symposium *Jenewein – Kutná Hora* 4.8. - 31.8.2005
Vlašský dvůr

Felix Jenewein (1857–1905) 1.7. - 25.9.2005

České muzeum stříbra

Šperky z Egypta a severní Afriky 14.7. - 31.10.2005

Kamenný dům

Slavíkovci 1.4. - 31.8.2005

Kyjov**Vlastivědné muzeum Kyjov**

Akademický sochař Jan Znoj 11.7. - 18.9.2005

Lanškroun**Městské muzeum Lanškroun**

Fotografie z Chorvatska 29.6. - 28.8.2005

Lány**Muzeum T. G. Masaryka v Lánech**

T.G.Masaryk a československé legie 24.6. - 18.9.2005

Ledeč nad Sázavou**Městské muzeum**

Ludmila a Stanislav Bartůškovi: Oleje, grafika, krajka 1.7. - 31.7.2005

Olejomalby, grafika, skleněné plastiky 4.8. - 4.9.2005

Liberec**Severočeské muzeum v Liberci, přísp. organizace**

Evropsky významné lokality v Libereckém kraji 15.6. - 28.8.2005

O českém loutkovém divadle rodinném 17.6. - 11.9.2005

Lidice**Národní kulturní památka – Památník Lidice**

Výstavní síň In Memoriam

Návrat lidických žen 27.4. - 31.7.2005

Lidická galerie

33. ročník mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2005 2.6. - 30.10.2005

Litoměřice**Oblastní muzeum Litoměřice**

Masožravé rostliny 14.6. - 14.8.2005

Litomyšl**Muzeum antického sochařství a architektury**

Hádanka sfingy: Etapy lidského života v antice od 24.5.2005

Regionální muzeum v Litomyšli

Zbraně Divokého západu 14.5. - 30.10.2005

Petr Jursík: Mizející svět Mentawajů 25.6. - 11.9.2005

Litovel**Městské muzeum**

Nová stálá expozice: *Litovelská řemesla první poloviny 20. století (únor 2005 - září 2006).*

Střelnice a ostrostřelci v Litovli 17.2. - 12.9.2005

Loket**Muzeum knižní vazby**

Vladař: Archeologické vykopávky červenec-srpen 2005

Plenér 2005 srpen-září 2005

Lomnice nad Popelkou**Městské muzeum a galerie**

Ze sbírek lomnických kamenářů červen - červenec 2005

180 let divadelního spolku J. K. Tyl červenec-září 2005

Louny**Oblastní muzeum v Lounech, přísp. org.**

Lounské parky 31.5. - 14.8.2005

Pohádky z reklam 31.5. - 14.8.2005

Lužná v Čechách**Železniční muzeum ČD Lužná u Rakovníka**

Rozloučení s prázdninami parním vlakem 27.8.2005

Malá Morávka**Muzeum Kapličkovy vrch**

Kaple Nejsvětější Trojice

První železo 5.6. - 24.7.2005

Svět ševce Waltera Gabriela 7.8. - 2.10.2005

Mariánská Týnice – Kralovice**Muzeum a galerie severního Plzeňska**

Jindřich Štreit: Brána naděje 21.6. - 31.7.2005

Předmět měsíce: Sokolské odznaky červenec 2005

Předmět měsíce: Barokní komoda srpen 2005

Marcela Burdová, Jitka Hilská a David Vávra: Baroko v nás 30.7. - 11.9.2005

Mělník**Regionální muzeum**

Obrazy mělnické výtvarné skupiny Skoba 11.8. - 11.9.2005

Mikulov**Regionální muzeum**

Ladislav Dydek malíř 3.7. - 30.8.2005

XI. Mikulovské výtvarné sympozium 16.7. - 13.8.2005

Wiener Kunsthochschule: Mikulov 5.8. - 30.8.2005

Milevsko**Milevské muzeum**

Ozvěny velké války 15.5. - 31.8.2005

Mladá Boleslav**Muzeum Mladoboleslavska**

Obnovená krása věcí 13.4. - 30.7.2005

Antonín Stecker, nezapomenutelný český cestovatel 5.5. - 30.9.2005

Kámen ze všech pohledů 11.8. - 23.10.2005

Mnichovo Hradiště**Městské muzeum**

Josef Kukaň: Výplně starých a nových rámu 1.5. - 28.8.2005

Most**Oblastní muzeum v Mostě, příspěvková organizace**

Lovu zdar! 19.5. - 31.8.2005

Severozápadní Čechy v obrázcích Rudolfa Poppera 10.5. - 31.8.2005

Náchod**Regionální muzeum**

Náchodsko v pravěku a středověku červen - červenec 2005

Náměšť na Hané**Zámek Náměšť**

Květiny pro zámeckou paní 18.8. - 21.8.2005

Z pohádky do pohádky 20.8.2005

Nejdek**Národopisné muzeum v Nejdku**

Fotografie Martina Slívy: Nový Zéland 23.6. - 4.9.2005

Zaniklé kostely 24.6. - 4.9.2005

Nepomuk**Městské muzeum a galerie**

Viktor Pešek – malíř Nepomucka 24.6. - 7.8.2005

Dobrodružné prázdniny 19.8. - 2.10.2005

Netolice**Muzeum JUDr. Otakara Kudrny**

Proměny města 1.5. - 30.9.2005

Vladimír Mencl: Obrazy červenec 2005

Karel Kupka – malíř od řeky Otavy srpen 2005

Nová Paka**Městské muzeum**

Suchardův dům

Ondřej Sekora: Ilustrace dětem 1.7. - 18.9.2005

Nové Město na Moravě**Horácká galerie v Novém Městě na Moravě**

Jan Samec: *Fragmenty kresby* 17.5. - 28.9.2005
 Elen Jilemnická: *Sochy* 17.6. - 28.9.2005
 František Krebs: *Kresby* červenec - srpen 2005

Horácké muzeum

Soustružené hračky Zdeňka Bukáčka červenec-srpen 2005
Příroda Žďárských vrchů červenec-srpen 2005

Nové Strašecí

Kolomazník jede a kolomaz veze... 30.6. - 14.9.2005

Nový Bor**Sklářské muzeum**

Borské sklo 1945-1980 24.6. - 4.9.2005

Nový Jičín**Muzeum Novojičínska**

Cesta do pravěku se Zdeňkem Burianem do 21.7.2005
60. výročí osvobození Novojičínska 6.5. - 4.9.2005

Olomouc**Muzeum umění Olomouc**

České umění 1956-1972 ze sbírek muzea 19.5. - 18.9.2005
Vladimír Boudník 9.6. - 28.8.2005

Opava**Slezské zemské muzeum****Výstavní budova SZM**

Eva Damborská: Umělecké textilie 1.6. - 28.8.2005
Generál Píka 1.6. - 28.8.2005
Létavec stěhovavý 12.7. - 3.9.2005
Památník Petra Bezruče
Taky máte rádi Ježka, Voskovce a Wericha do 19.8.2005

Orlová**Výstavní síň Muzea Těšínska**

Když se řekne archeologie 21.7. - 31.12.2005

Pardubice**Východočeská galerie v Pardubicích**

Martin Kuriš 1.6. - 28.8.2005
Bohuslav Horák: Atika 1.6. - 28.8.2005
Díta Pepe 29.6. - 18.9.2005

Východočeské muzeum

Ostrov Sandokana 3.6.2005 - 15.9.2005
Gizela Šabóková: Skleněné a kovové plastiky do 11.9.2005

Paseky nad Jizerou**Památník zapadlých vlastenců**

Paseky na starých pohlednicích do 21.5.2006
Z truhliček paseckých babiček – móda na přelomu 19.-20. st.
 do 21.5.2006

Pelhřimov**Muzeum Vysočiny Pelhřimov, přísp. org.**

Nová stálá expozice: *Josef a Zdeněk Šejnostové - život a dílo* (od 28.6.2005)
Jaroslav Benda - restaurátor červenec - srpen 2005

Petřvald u Karviné**Technické muzeum**

Nová stálá expozice: *Kouzelný svět tramvají* (od 1.5.2005)
Petřvald v proměnách staletí 1.4. - 31.12.2005

Písek**Prácheňské muzeum v Písku**

František Trávníček: Obrazy červenec 2005
Svět piva 2005 10.6. - 3.9.2005
Antonín Sládek: Obrazy, grafika, plakáty 30.6. - 7.8.2005

Plzeň**Diecézní muzeum v Plzni**

O stavbě kláštera v Novém Dvoře 9.6. - 30.9.2005

Západočeské muzeum v Plzni

Čekání na zlato – vývoj hokeje v Plzni 8.4.2005 - 2.1.2006

Klement Šticha: Moje město Plzeň 17.6. - 28.8.2005

Národopisné oddělení Západočeského muzea v Plzni

Armády, lidé a život na demarkační linii 28.4. - 21.8.2005

Pohansko u Břeclavi**Městské muzeum a galerie Břeclav**

Libor Vymyslický: Grafika 8.7. - 30.9.2005

Police nad Metují**Muzeum města Police nad Metují**

výstavní síň v polickém klášteře
Vývoj a současnost stavebnice Merkur červen - září 2005

Praha**Galerie hlavního města Prahy****Městská knihovna**

Česká fotografie 20. století 23.6. - 25.9.2005

Staroměstská radnice

Filip Kudrnáč 23.6. - 25.9.2005

Dům U zlatého prstenu

The Pope Smokes Dope 2.6. - 18.9.2005

Dům U Kamenného zvonu

Česká fotografie 20. století 29.6. - 9.10.2005

Trojský zámek

Krásy a tajemství České republiky 9.6. - 30.10.2005

Muchovo muzeum s.r.o.**Hergetova cihelna**

Město K. Franz Kafka a Praha od 30.6.2005

Muzeum hlavního města Prahy**expoziční budova**

Drama Pražského povstání 8.5. - 31.7.2005

Totálně nasazení

31.5. - 31.7.2005

Vladimír Sirůček: Malá Strana 1950-1970

14.6. - 28.8.2005

Muzeum Policie ČR, Praha 2

Papírové modely a vystřihovánky květen - červenec 2005

50. ročník časopisu AB

květen - červenec 2005

Národní galerie v Praze**Valdštejnská jízdárna**

Václav Špála 28.1. - 11.9.2005

NG - Klášter sv. Anežky České, Palác Kinských a Veletržní palác

Mezinárodní bienále současného umění 14.6. - 11.9.2005

NG - Šternberský palác; sídlo Sbírky starého umění

Grafické listy podle neapolského malířství 21.6. - 18.9.2005

Francesco Solimena: Faëthon prosí Apollona

21.6. - 18.9.2005

NG - Sbírka mimoevropského umění; Praha 5

Kunisada: mistr japonského dřevořezu do 21.8.2005

Národní muzeum

Magdalena Dobromila Rettigová 9.2. - 31.7.2005

Český film 1939-1945 20.5. - 31.7.2005

Formosa tisíce tváří 8.6. - 11.9.2005

Procházka amazonským pralesem 15.7. - 30.9.2005

Ivan Hlinka – příběh legendy 18.8. - 30.10.2005

Knihovna NM

Dar Jiřiny Paroubkové Knihovně NM 12.7. - 30.11.2005

NM - Historické muzeum - Lobkovický palác

Třešňové květy a příběh prince Gendžiho dnešními očima 17.6. - 31.7.2005

NM - České muzeum hudby

Z díla malíře Josefa Bohuslava Foerstra 1.7. - 28.11.2005

NM - České muzeum hudby - Muzeum Bedřicha Smetany

Podoby Bedřicha Smetany 3.3.2004 - 31.10.2005

NM - České muzeum hudby - Muzeum Antonína Dvořáka

Josef Suk, sběratel 24.5. - 30.12.2005

Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur

Aztékové – La Conquista 3.3. - 4.9.2005

Japonské panenky 14.4. - 28.8.2005

Žena na plakátech 19. století 2.6. - 4.9.2005

Americký klub dam 2.6. - 30.10.2005

Národní technické muzeum, Praha 7

Mikroprocesory – srdce počítačů 7.6. - 28.8.2005

Národní zemědělské muzeum, Praha 7

Středověk je když... 12.5. - 31.8.2005
Pravěk? To je... 9.6. - 31.8.2005

Památník národního písemnictví

letohrádek Hvězda
Vladimír Holan: Noční hlídka srdce 28.6. - 30.10.2005

Pedagogické muzeum

110. výročí narození Přemysla Pittra 17.6. - 21.8.2005

Poštovní muzeum

Cestování s poštou 8.6. - 4.9.2005

Správa Pražského hradu – přísp. organizace KPR

Pražský hrad ve fotografii 1856–1900 červen - září 2005

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Česká fotografie 20. století 23.6. - 25.9.2005

Galerie Josefa Sudka

Josef Sudek: Praha dvacátých let 12.5. - 7.8.2005

Vojský historický ústav Praha Praha 3

Doteky 2. světové války od 5.5.2005

Židovské muzeum v Praze

Galerie Roberta Guttmanna
Menora v pomněnkách 21.7. - 28.8.2005

Prachatice**Prachatické muzeum**

Jižní Čechy a 2. sv. válka a vojenská technika v modelech
 31.5. - 4.9.2005

Prostějov**Muzeum Prostějovska v Prostějově**

Kartografická díla prostějovského a olomouckého muzea
 12.5. - 28.8.2005

Petra Čiklová: Fotografie, videoinstalace 30.6. - 28.8.2005

Franz Fiedler: Fotografie 30.6. - 28.8.2005

Špalíček

Opevněná šlechtická sídla na Prostějovsku 6.5. - 31.7.2005

Karel Augusta: Obrazy 8.7. - 4.9.2005

Protivín**Památník města Protivína**

Nová stálá expozice: Svět pod mořskou hladinou (1.6.2005)

Jiří Hruška: Barvy moře 1.6. - 27.7.2005

Předklášteří**Muzeum Brněnska, příspěvková organizace****Podhorácké muzeum**

Historie železniční dopravy na Tišnovsku 17.4. - 18.9.2005

Klára Adamová: Keramika 28.5. - 2.10.2005

Přerov**Muzeum Komenského v Přerově**

Jan Chmelař: Obrazy a mozaiky 8.5. - 31.7.2005

Historie tělovýchovné jednoty a loutkového divadla
 2.6. - 11.9.2005

K výročí Boženy Němcové a K. J. Erbena 2.6. - 25.9.2005

Augustina Mervart: Kresby 30.6. - 18.9.2005

Přerov nad Labem**Polabské národopisné muzeum**

Kapličky a zvoničky na Nymbursku 15.5. - 30.10.2005

Z muzejní sbírky ručních prací 15.5. - 30.10.2005

Bednárna

Stará vesnická řemesla a živnosti 15.5. - 30.10.2005

Přeštice**Dům historie Přešticka**

Přeštický chrám 1775–2005 22.6. - 10.11.2005

10 let Nadace na dostavbu věží chrámu NPM v Přešticích
 22.6. - 10.11.2005

Příbor**Muzeum a pamětní síň Sigmunda Freuda v Příboře**

Thonet – Nábytek z Rakouska 29.6. - 25.9.2005

Střípky železnice do listopadu 2005

Příbram**Hornické muzeum Příbram**

Cáchovna dolu Vojtěch

Pivovary Příbramska 24.5. - 30.10.2005

Louky Příbramska 20.6. - 31.7.2005

Poslední Germáni v Čechách 2.8. - 3.10.2005

Pyšely**Pyšelské muzeum**

Architektura Pyšel na pohlednicích květen - listopad 2005

Rakovník**Muzeum T. G. M. Rakovník**

Včely, včelařství – med, perníky 22.6. - 14.9.2005

Rokycany**Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech**

Petr Parlášek: Obrazy 30.6. - 28.8.2005

Roudnice nad Labem**Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem**

Prostor a čas 30.6. - 18.9.2005

Podřipské muzeum**Městská Hláška**

Výstava Klubu přátel čs. Vojenského opevnění
 červenec - srpen 2005

Roztoky u Prahy**Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy**

Nová stálá expozice: Ateliér Zdenky Braunerové – expozice české malířky, grafičky, knižní výtvarnice a organizátorky uměleckého a kulturního dění. (30.5. 2005)

Historické mapy Čech 1.6. - 28.8.2005

Sochy a hlína na zámku 26.7. - 23.10.2005

Rožmitál pod Třemšínem**Brdský památník – Městské muzeum**

Výstava rožmitálských výtvarníků 25.6. - 31.7.2005

Rožnov pod Radhoštěm**Valašské muzeum v přírodě, národní kulturní****památky**

11. ročník festivalu Romská píseň 22.7. - 23.7.2005

Jubilejní Anenská pouť 24.7.2005

VII. ročník festivalu slovenského folkloru 30.7.2005

Den řemesel a setkání kovářů 30.7.2005

Starodávny jarmark 13.8. - 14.8.2005

Rychnov nad Kněžnou**Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově n. Kn.**

Pocta Kupkovi 24.6. - 25.9.2005

Rýmařov**Městské muzeum v Rýmařově**

Jindřich Štreit 1.7. - 28.8.2005

Sedlčany**Městské muzeum**

Rozmary světla v krajině – fotografie bratrů Císařových
 19.7. - 9.9.2005

Skuteč**Městské muzeum**

Příroda Skutečska a její ochrana 2.7. - 30.9.2005

Slaný**Vlastivědné muzeum**

Otakar Čemus: Portréty 16.7. - 4.9.2005

Soběslav**Blatské muzeum v Soběslavi**

Osudy židovských obyvatel a politických vězňů Soběslavska
 3.6. - 24.7.2005

Teodor Buzu: Obrazy, Vlast. Slabý: Fotografie do 31.7.2005

Ilona Wernerová: Obrazy 29.7. - 30.9.2005

Neznámý svět drobných savců 4.8. - 30.9.2005

Sokolov**Krajské muzeum Sokolov**

Jiří Pergl: *Fotografie a fotofošny* červenec-září 2005
 Akad. Mal. David Friedman (1893-1980) 5.5. - 4.9.2005

Sovinec**Hrad Sovinec**

Jaroslav Róna: *Sochy na hradě* 4.6. - 30.9.2005
 Řezbářské dny 23.7. - 24.7.2005
 Hodokvas rytíře Kobylky – jarmark 13.8. - 14.8.2005
 Sovinecký okruh – závody autoveteránů 28.8.2005

Stěbořice**Arboretum Nový Dvůr**

Umění mezi květy od 20.5.2005
 Čínské umění – doteky minulosti od 1.8.2005

Strakonice**Muzeum středního Pootaví**

Vůně medu – z historie včelařství regionu 26.4. - 31.8.2005
 Řezbářské umění Josefa Macha 26.4. - 31.8.2005
 Umělecká fotografie Pavla Hanzlíka 28.6. - 11.9.2005
 Rumpálování – středověké slavnosti 30.7. - 31.7.2005
 Atributy svatých 21.6. - 18.9.2005

Strážnice**Městské muzeum**

Krása krojů 26.6. - 18.9.2005

Svitavy**Městské muzeum a galerie**

Fotografie archeologických nálezů 23.4. - 31.7.2005
 Rudi Lorenz: *Obrazy, plastiky, reliéfy* 11.6. - 31.7.2005
 Jaromír Šimek: *Fotokoláže* 11.6. - 31.7.2005
 Papírový svět 8.8. - 31.10.2005
 Vysočina Miloslava Šplíchala 8.8. - 11.9.2005

Šlapanice**Muzeum ve Šlapanicích**

Zdeněk Dvořáček: *Z tvorby šlapanického rodáka* červenec - srpen 2005

Štramberk**Muzeum Zdeňka Buriana**

Podivuhodné cesty: výročí Zd. Buriana, J. Verna a K.Zemana do 24.7.2005

Šumperk**Vlastivědné muzeum Šumperk**

Stanislav Holý: *Dětem* červenec - srpen 2005
 Zdeněk Semerák: *Obrazy a kresby* 15.6. - 31.8.2005

Tábor**Husitské muzeum**

Galerie AD 1551
 Jindřich Krátký, Ladislav Fládr: *Obrazy, sochy* do 15.9.2005
Bechyňská brána
 Jan Hadač: *Hory mystické* červen - červenec 2005
 Jan Hus – živý mýtus srpen - září 2005

Teplice**Regionální muzeum v Teplicích**

60. výročí ukončení II. sv. války 6.5. - 21.8.2005
IX. Mezinárodní hrnkové sympozium 30.6. - 14.8.2005

Terezín**Památník Terezín, národní kulturní památka**

Malá pevnost
Osvobození míst utrpení a hrdinství 6.5. - 14.8.2005
Loďní lístek do ráje 9.5. - 31.12.2005
 Pavel Míka od 18.8.2005
Muzeum ghetta
Transporty z protektorátu červenec-srpen 2005

Trutnov**Muzeum Podkrkonoší**

Hygiena našich předků 24.6. - 11.9.2005

Třebíč**Muzeum Vysočiny Třebíč**

2. světová válka 10.3. - 14.8.2005
 Ferdinand Staeger 21.4. - 4.9.2005
 Jan Zahradníček 28.4. - 9.10.2005
Vysočina panoramatická – fotografie Josefa Koutného 7.6. - 23.10.2005

Krása lastur světových moří 14.7. - 2.10.2005

Třebíz**Národopisné muzeum**

Kuchařky a kuchařky 1.5. - 30.9.2005

Turnov**Muzeum Českého ráje**

Kámen ve službách civilizace III - Sklo do 30.8.2005
XVII. sympozium Šperk a drahokam 2005 2.7. - 22.7.2005

Týn nad Bečvou**Hrad Helfštýn**

Šperk na hradě 9.4. - 23.10.2005

Týn nad Vltavou**Městské muzeum**

Historické motocykly červenec - srpen 2005
 T. Štolba, R. Štolbová: *Obrazy, loutky* červenec - srpen 2005

Uherské Hradiště**Slovácké muzeum v Uherském Hradišti**

Lidová umělecká výroba v ČR 28.4. - 11.9.2005
Nejsvětější Trojice 18.5. - 30.10.2005

Galerie Slováckého muzea

Jiří Šindler: *Grafika, kaligrafie* 9.6. - 14.8.2005
 Petr Sís: *Ilustrace, návrhy mozaik* 28.7. - 11.9.2005
 Karel Vaca: *Obrazy, kresby* 28.7. - 11.9.2005
Z výsledků 8. ročníku sympozia lité medaile a drobné plastiky 20.8. - 11.9.2005

Uherský Brod**Muzeum Jana Amose Komenského**

Výtvarné práce DDM Uherský Brod 16.6. - 24.7.2005
Experiment 2 – výstava současné malby 17.6. - 18.9.2005
"Čipky, pletenice, ficle, grunšpic" aneb Krajky v tradičním oděvu na Moravě 28.6. - 21.8.2005

Úpice**Městské muzeum a galerie Julie W. Mezerové**

Řemesla našich předků 28.6. - 7.9.2005

Ústí nad Labem**Muzeum města Ústí nad Labem**

Amazonie 20.7. - 17.9.2005
Kuriozity z muzeí Ústeckého kraje srpen - září 2005

Valašské Klobouky**Městské muzeum**

Lebky zvířat a mravenci 9.6. - 28.8.2005
Gustav Říčan a jeho botanická sbírka 7.7. - 4.9.2005

Vamberk**Muzeum krajky Vamberk**

Alina Jašková: *Tvorba* 1.6. - 31.10.2005

Varnsdorf**Oblastní muzeum Děčín - pobočka Varnsdorf**

60. výročí ukončení 2. světové války červen - červenec 2005
Životní styl poddaných/občanů 17.-20. století červen - červenec 2005
Dětská výtvarná soutěž 2005 27.6. - 30.9.2005

Velké Opatovice**Památník města**

vestibul kina – zámek
Poklady z půd, almar a šuplíků 17.7. - 11.9.2005

VIII

Veselí nad Lužnicí

Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí

Václav Houdek: *Obrazy* červenec 2005

Rosita Nusbeutel: *Návrhy kostýmů* srpen 2005

Veselí nad Moravou

Městské muzeum Veselí nad Moravou

Masky Jany Mlýnkové 17.4. - 24.7.2005

Na zbojstvo sa oddali 15.8. - 13.11.2005

Vimperk

Muzeum při Správě národního parku a CHKO Šumava

Výstava obrazů Lenky Uchytílové 1.5. - 31.7.2005

Ze sbírek muzea 1.5. - 30.10.2005

Svět panenek 1.5. - 30.10.2005

Obrazy Bronislava Frůhaufa 2.8. - 30.10.2005

Vlašim

Muzeum Podblanicka

Hračky a loutky 2.6. - 4.9.2005

Vodňany

Městské muzeum a galerie

Martin Micka: *Výlet z ohrádky* 26.6. - 7.8.2005

Jan Rafael Schuster, *malíř jihočeské krajiny* 10.7. - 4.9.2005

Infocentrum

Práce studentů ZUŠ Strakonice 4.7. - 30.9.2005

Vrchlabí

Krkonošské muzeum

Z muzejního depozitáře: *Přirůstky 2000-4* 28.6. - 18.9.2005

Tři historické domy

Řemeslnické léto 17.6. - 4.9.2005

Vsetín

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně

Když mluví zbraně... 1.5. - 21.8.2005

Ptáci na fotografiích Ivana Chumchala 5.6. - 14.8.2005

55 let Hvězdárny ve Vsetíně 21.8. - 16.10.2005

Augustin Mervart 3.7. - 25.9.2005

Zámecká věž

Zkamenělá minulost Valašska květen - říjen 2005

Strašáci: úpadek strašáctví nejen na Moravě květen - říjen 2005

Vysoká u Příbrami

Památník Antonína Dvořáka

Světovi interpreti Antonínu Dvořákovi do 31.3.2006

Vysoké Mýto

Regionální muzeum

Psi život 12.6. - 11.9.2005

Litomyšlská brána

Batika Marie Mannové 9.8. - 11.9.2005

Vysoké nad Jizerou

Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou

a okolí

František Janovský: *Island* 7.6. - 31.7.2005

Krakonoš očima dětí 7.6. - 31.8.2005

Vysoký Chlumeč

Muzeum vesnických staveb středního Povltaví

Vysoký Chlumeč

K historii, funkci a typům pil na vodní pohon z území středních Čech

1.6. - 31.7.2005

Vyškov

Muzeum Vyškovska, příspěvková organizace

Hračky červenec - srpen 2005

Zábřeh

Vlastivědné muzeum

Od louče k žárovce 9.6. - 3.9.2005

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění

IV. nový zlínský salon 26.5. - 18.9.2005

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Ach, ty marnivé ženy! 12.5. - 28.8.2005

Fotosoutěž H + Z 2.6. - 4.9.2005

Národní soud versus J. A. Baťa 2.6. - 11.9.2005

Modely letadel a vojenské techniky 5.7. - 31.8.2005

Zlonice

Železniční muzeum Zlonice

300 let povýšení Zlonic na městečko 13.8.2005

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Vratislav Drlík a jeho Květena Znojemska 9.6. - 31.8.2005

Dům umění

60. výročí osvobození Znojemska 5.5. - 31.8.2005

Antonín Oth: *Sklo* 21.7. - 30.8.2005

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

60. výročí osvobození od nacismu 1.5. - 31.8.2005

Žamberk

Městské muzeum

Nábytek – teplo domova 18.6. - 25.7.2005

Žamberk – centrum umělecké knižní vazby 31.7. - 28.8.2005

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka

Fotografie žateckého cestovatele 26.6. - 23.10.2005

Křížova vila

60 let ochotnického divadla v Žatci 19.6. - 25.9.2005

Historie krajky 3.7. - 20.8.2005

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

Jan Znoj – sochař a keramik 5.6. - 31.7.2005

"Kde stával Velehrad" 7.8. - 29.9.2005

Žďár nad Sázavou

Knihovna NM – Muzeum knihy

Z knihovny do zahrady a zpět 3.5. - 30.9.2005

Sv. Jan Nepomucký v Čechách a na Moravě květen - říjen 2005

Železný Brod

Městské muzeum v Železném Brodě

Fotografie Železného Brodu červen - září 2005

než mohlo být realizováno. Obrovský úspěch měl program „Malování se spisovatelem“, děti byly velmi bezprostřední a s tužkou v ruce jim nedělalo potíže komunikovat s autorem knížky o delfínovi Deo, s Pavlem Soukupem a jeho rodinou. Propagační program chebské městské knihovny měl stále plno obdivovatelů, stejně jako pohled do dílny chebského kniháře. Odpolední doprovodný program – „Dvojitý pohled“ a „Křeslo pro hosta“ s Rudolfem Křesťanem měl velký ohlas. Literární soutěže Krajského muzea Cheb na téma: Tajemství muzea se zúčastnilo 15 lidí. V závěru dne se konal koncert Arca musica.

Je zajímavé, že naše sousedská muzea a nejbližší nakladatelé v regionu o tuto akci nejeví zájem. Letos se chebské knižní klání koná v sobotu 1. října 2005.

Největším lákadlem pro mladé bude zřejmě setkání a autorské čtení se spisovatelem Michalem Vieweghem. Opět se budou konat knihařské dílny pro rodiny, malování a koncert. Bude pokřtěna kniha Valdštejn a Cheb, je připravena beseda s autory publikace a valdštejnské překvapení pro malé i velké. Vířít je každý, kdo má zájem představit svůj autorský či nakladatelský počín. Pořadatelé Knihobraní jsou akcemi tak nadšeni a těší je zájem veřejnosti, že už dnes mají program na další dva ročníky. V roce 2006 by mělo Knihobraní být zaměřeno na židovskou literaturu a v roce 2007 na sudetika. Těšíme se na setkání s Vámi první říjnovou nedělí v Chebu.

Informace získáte na www.muzeumcheb.cz nebo se s dotazy obraťte na e-mail: knihovna@muzeumcheb.cz.

Eva Dittertová

Anketa: Co pro mne znamená AMG

Coby individuální člen AMG nejsem profesionální muzejníkem, muzeologie a muzeum jako fenomén mne ovšem dlouhodobě zajímají. Na možnost seznámit se blíže s problematikou českého muzejnictví a zachytit hlavní témata odborné diskuse mě před několika lety upozornil můj dlouholetý kamarád Honza, ředitel Polabského muzea v Poděbradech. O mém zájmu o muzejnictví věděl jednak z krátké společné práce v Polabském národopisném muzeu v Přerově nad Labem, jednak na základě mé publikační činnosti, mimo jiné také z oblasti regionalistiky. K příchylnosti k muzeím mne navíc předurčovala moje profesní příprava zaměřená na oblast společenských věd, zejména historické vlastivědy. Jsem mu vděčný, že tenkrát moje členství navrhl a přesvědčivým zdůvodněním svého návrhu snad mému přijetí napomohl.

AMG je pro mne od té doby především synonymem otevřenosti, připravenosti vstoupit do diskuse s představiteli jiných oborů, transparentnosti svojí činnosti. Myslím, že nic tak neškodí každé profesi jako uzavřenost do ghetta vlastního oboru, zapouzdřenost, elitářství. Naopak připravenost k tomu hledat společné oblasti zájmu s příbuznými obory,

ochota ke spolupráci, sdílení odkazu a rozvoje nejrůznějších oblastí muzejnictví s odbornou i laickou veřejností jsou dokonalou pojistkou proti myšlenkovému zbytnění, pseudoakademičnosti a následnému vytlačení na periferii zájmu odborné veřejnosti, médií a konečně i návštěvníků muzeí. To, jak brilantně AMG tomuto riziku předchází, na ni obdivuji a pro to si jí vážím.

Poslední zmínku si dovoluji učinit o Věstníku AMG. Vývoj od bulletinu nevalné grafické úrovně, navíc v okázalém retro-stylu, po moderní oborové periodikum, který prodělal během několika málo let, si zaslouží úctu. Díky tematické šíři a odstupňované odborné úrovni článků – od vzpomínkových zamyšlení až po texty, v nichž rozumím jen předloškám – má potenciál oslovit velmi širokou čtenářskou obec. Neznám, myslím, jiné profesní periodikum, které by dokázalo v této míře nabídnout atraktivní obsah čtenářské obci přesahující okruh daného oboru. Přeji tedy AMG u příležitosti 15. výročí založení především to, aby si uchovala tuto otevřenost a mezioborovou vstřícnost.

Petr Kukul
Brandýs nad Labem

Metodika

Hledejme způsoby a nikoliv důvody (zamyšlení nad standardem fyzické dostupnosti veřejných služeb muzeí)

Zákon č. 122/2000 Sb., ve znění zákona č. 483/2004 Sb. ukládá muzeím a galeriím, které jsou poskytovateli standardizovaných veřejných služeb, povinnost naplňovat – mimo jiné – standard fyzické dostupnosti. V ustanovení § 10a odst. 4 se říká, že tímto standardem je „odstraňování, pokud to stavební podstata příslušné nemovitosti dovolí nebo to není z jiných závažných důvodů vyloučeno, architektonických a jiných bariér znemožňujícím osobám s omezenou schopností pohybu a orientace užívání standardizovaných veřejných služeb“. Toto ustanovení zákona je ale zatím povýtce vnímáno pouze jako odstraňování bariér architektonických, na to, že zákon hovoří také o bariérách „jiných“ se zapomíná. Pak se ale naplňování standardu fyzické dostupnosti často stává záležitostí pouze formální. Pokud probíhá v muzeu či galerii rekonstrukce objektu, je zajištění bezbariérového přístupu již samozřejmostí, konec konců je to povinnost vyplývající ze stavebního zákona. Jinak se ale zpravidla neděje nic, s obvyklou výmluvou, že na to nejsou peníze. Toto formální pojetí přístupu k občanům s omezenou schopností pohybu a orientace se zcela liší od pojetí, s nímž se setkáváme v jiných evropských zemích.

Dosavadní vnímání problematiky tzv. hendikepovaných osob je u nás stále zužováno na zajištění – často nákladné a komplikované – přístupu pro občany zcela nepohyblivé, odkázané na invalidní vozík, zjednodušeně klademe rovnítko mezi pojem „osoba s omezenou schopností pohybu a orientace“ a pojmy „vozičkář“ či „slepec“. Jenže forem omezení pohybu a orientace je mnoho a zdaleka ne všechny nezbytně vyžadují invalidní vozík či slepeckou hůl. Mnohem více potenciálních návštěvníků muzeí s nějakým omezením pohybu či orientace jsou lidé chodící, ale jen s jistými, většími či menšími obtížemi, lidé obtížně se orientující ve stísněných prostorách, lidé slabozrací, lidé staří, kteří se snadno unaví, lidé s pouhými obtížemi atp. Proto by také odstranění bariér mělo představovat celou škálu možných opatření a nikoliv jen umožnění pohybu na vozíku, tedy odstranění bariér architektonických.

Povinnost zajištění fyzickou dostupnost muzejních výstav a programů je proto možné – a ve smyslu zákona povinné – plnit za všech okolností a nikoliv pouze jsou-li vytvořeny podmínky pro investici do prvoplánové stavební a technické bezbariérovosti. Připomeňme alespoň některé mož-

nosti, které se nabízejí. Je to např. tzv. asistenční služba průvodce, který na požádání doprovází návštěvníka, vede jej po expozici či výstavě, upozorňuje na možná nebezpečí, pomáhá mu překonávat drobné překážky. Mnozí návštěvníci s jistým omezením pohybu jsou schopni dokonce s pomocí doprovázející osoby překonat např. i schody, ale o to více je pak pro ně fyzicky náročné zdlouhavé procházení expozic. Přivítali by, kdyby měli např. k dispozici pojízdné křeslo, podobně jako tomu je např. na letištích, kde se na takových křeslech přesunují i lidé, kteří chodit mohou, ale činí jim to potíže nebo je to nad míru unavuje. Jiní by přivítali, kdyby jim bylo zapůjčeno např. „chodítko“, které by značně zvýšilo jistotu jejich pohybu. S pomocí doprovázející osoby nebo i sami by se pak mohli po expozici pohodlně pohybovat. I v muzeích či galeriích, kde je zajištěn bezbariérový přístup, např. tím, že jsou tam výtahy, a kde třeba dokonce existuje hmatová expozice pro slabozraké či nevidomé, může značnou bariéru představovat např. to, že nad výtahy nejsou zvukové orientační signály a ve výtahu u ovladačů neexistují nápisy v brailově písmu. A to nemluvíme o tom, že někde by lidem s nevelkým omezením pohybu pomohlo třeba jen obyčejné zábradlí, sedačky, na nichž by si mohli odpočinout nebo zvukové informace o expozici s pomocí sluchátek, aby se nemuseli namáhat čtením textů. Pro zdravé návštěvníky, natož pak pro ty s omezenou schopností pohybu či orientace je také důležitý dokonalý orientační systém, aby nemuseli po muzeu bloudit a hledat např. šatnu, WC apod.

Jen málokdo si také uvědomuje, že „omezená schopnost pohybu“ nemusí být dána jen nějakým tělesným postižením, ale třeba také tím, že mladá rodina navštíví muzeum s malým dítětem. Do některých muzeí jí z nepochopitelných důvodů stále ještě nedovolí vstup s dětským kočárkem (zdůvodňují to většinou nebezpečím pro vitríny či ostatní návštěvníky, ale přitom do expozic mohou lidé na invalidním vozíku!) a zatím jsem neslyšel o případu, že by v některém z našich muzeí byl k dispozici nějaký „erární“ dětský vozík,

aby byla umožněna pohodlná prohlídka rodičům, kteří vlastní kočárek sebou nemají. Přitom v každé samoobsluze tento problém už dávno vyřešili.

A nyní to nejdůležitější. I kdyby se našlo muzeum, které by pojal přístup k osobám s omezenou schopností pohybu a orientace takto komplexně, nebylo by to pro občany této znevýhodněné skupiny nic platné, pokud by to nebylo obecně známo. Tito občané se jen málokdy vypraví do muzea „na blit“, riskující, že se nedostanou ani k pokladně. Kolik jsme ale až dosud viděli pozvánek, plakátů či tištěných průvodců s oznámením, že do muzea je bezbariérový přístup a jsou tam na požádání poskytovány i další specializované služby? Na kolika muzejních budovách jsou umístěna zřetelná loga, že osobám s omezenou schopností pohybu a orientace je umožněn vstup?

Jinými slovy – je-li povinností muzea, které je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb, zajistit využívání a zpřístupňování těchto služeb „způsobem zaručujícím rovný přístup všem bez rozdílu“ (ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 122/2000 Sb.), musí pro to udělat vše a nejen umožnit pohyb „vozíčkářů“. Často k tomu ani nejsou potřeba velké finanční částky, ale pouze vůle a neformální přístup. Zatím však na otázku, jak je zajištěna fyzická dostupnost muzejních výstav a programů lze slyšet stále stejnou odpověď – zatím nijak, čekáme, až dostaneme peníze na nutné investice do potřebných stavebních úprav a technických zařízení. Že by se doba čekání dala využít na realizaci opatření, pro něž je třeba nákladů pouze nepatrných nikoho obvykle ani nenapadne. Přitom nejde pouze o vstřícnost k znevýhodněným skupinám návštěvníků, ale o výraz vstřícnosti k návštěvníkům vůbec. I pro většinového návštěvníka je povědomost o tom, jak muzeum přistupuje k znevýhodněným skupinám zprávou o obecné důvěryhodnosti a vstřícnosti muzea. A vytvářet obraz důvěryhodné a k návštěvníkům vstřícné instituce je pro muzeum nesmírně důležité.

Jiří Žalman

Noví členové AMG

Mendlovo muzeum, muzeum genetiky v Brně

Novým členem Asociace muzeí a galerií se od března 2005 stalo Mendelovo muzeum, muzeum genetiky v Brně. Jeho vzniku předcházelo několik etap. Impuls prezentovat génia Gregora Johanna Mendela v kontextu současného vývoje vědy a společnosti vyšel v roce 2000 od mezinárodní skupiny vědců ve spolupráci s Augustiniánským opatstvím na Starém Brně a některými brněnskými univerzitami. Významné místo mezi realizátory zaujímá Vereinigung zur Förderung der Genomforschung (VFG) ve Vídni ve spolupráci s organizací Wallace Kemp Artakt v Londýně.

V polovině května 2002 byla jako výsledek této iniciativy otevřena ve zrekonstruovaných barokních prostorách Augustiniánského opatství výstava „Génus genetiky, oslava Gregora Mendela vědou a uměním“. Byly vystaveny originální Mendelovy materiály uchovávané v Augustiniánském opatství, ale i řada cenných zápůjček, které uvádí Mendelovu práci do vědeckých a společenských souvislostí jeho doby a současně vypráví příběh objevu jeho geniálních zákonů dědičnosti. Výstava měla velmi dobrý ohlas u české i mezinárodní veřejnosti a její část byla představena i na Festivalu vědy v italském Janově. V roce 2003 pak byla výstava obohacena hlavně o vzácné archivní materiály a jedinečnou repliku původního modelu dvojité šroubovice DNA sestavenou v Science Museum v Londýně podle originálu z roku 1953 (na světě se nachází pouze 7 těchto replik). Mendelovy pokusy jsou představeny pomocí interaktivní

počítačové technologie. Vystavené historické exponáty esteticky ozvláštňují výtvarná díla současných evropských umělců inspirovaná přírodními zákonitostmi.

Potřeby rozvoje stálé expozice si vyžádaly institucionální změny. V dubnu 2004 vzniklo občanské sdružení Mendel Museum, jehož zakládajícími členy jsou významné instituce jako Augustiniánské opatství na Starém Brně, Masarykova univerzita v Brně, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně a Společnost pro podporu výzkumu genomu (VFG) ve Vídni. Čestné členství přijali významní vědci, mezi nimiž jsou i tři nositelé Nobelovy ceny. Kontrolním orgánem je mezinárodní tým dozorčí rady.

Hlavním smyslem činnosti muzea, které má většinu práce teprve před sebou, je veřejná prezentace osobnosti Gregora Mendela a péče o jeho odkaz ve vědecké a duchovní oblasti. Nechceme však, aby zůstalo jen doménou a cílem odborníků a poučených laiků, ale důležité je pro nás zpřístupnit poznání, které expozice přináší, veřejnosti. Především u českých návštěvníků si někdy musíme klást otázky. „Chápeme vůbec dosah objevů Gregora Mendela?“ „Uvědomujeme si, že jeho objev zákonů dědičnosti dal vznik zcela nové vědě, která je dnes ústřední biologickou vědou?“ „Dovedeme dnes ocenit jeho genialitu a být právem hrdi na jeho odkaz?“

Pro zvýšení této obecné vzdělanosti připravuje muzeum na podzim tohoto roku cyklus populárních přednášek,

kde chceme mimo jiné odpovídat na tyto otázky. Mezi další plány muzea patří plán krátkodobých výstav a především **projekt vzdělávacího centra**, s programem zaměřeným zejména na studenty středních škol. Jeho cílem je vybudování nové části expozice, vybavené technikou a laboratorními pomůckami pro názorný program, který na základě pozorování seznámí studenty se základy genetiky v historických souvislostech. Rozbíhá se příprava odborného obsahu a snažíme se o získání potřebných finančních prostředků. Návštěvník má možnost se v expozici a v klášterní zahradě seznámit i s dalšími aktivitami, kterými byl Gregor Mendel znám již ve své době – jeho meteorologickými pozorováními a včelínem, kde se zabýval křížením včel. Spektrum možností hodnotného a příjemného strávení volného času doplňuje muzeum ve spolupráci s opatstvím

v hlavní sezóně nabídkou návštěvy části kláštera, který založila královna Eliška Rejčka a chrámu Nanebevzetí Panny Marie, povýšeného papežem Janem Pavlem II. na Baziliku minor. Průvodcovský výklad připomíná i další významné osobnosti, jejichž působení spoluvytvářelo genia loci tohoto místa – zejména Pavla Křížkovského, Leoše Janáčka a Františka Matouše Klácela.

Služby návštěvníkům, včetně cizojazyčného výkladu, jsou poskytovány od května do konce října denně, v další části roku od středy do neděle. Nabídku doplňují kvalitní propagační materiály v jazykových mutacích, obsáhlý katalog k expozici a hodnotné upomínkové předměty.

Další informace můžete získat na internetových stránkách www.mendel-museum.org.

Ilona Lázníčková

Nové stálé expozice

Nové muzeum v Jáchymově

Po 23 letech má město Jáchymov nové muzeum. Vybudovalo je Krajské muzeum Karlovy Vary v renesanční budově někdejší Královské mincovny z roku 1536. Objekt mincovny prodělal v uplynulých letech časově a finančně náročnou rekonstrukci, v jejímž rámci byla předchozí expozice v roce 1982 zrušena. Současná muzejní expozice zvaná **Jáchymov v zrcadle času** má celkem 15 sálů ve 2 podlažích, v nichž návštěvníci najdou poučení o následujících tématech: geologie a mineralogie Krušných hor, archeologické nálezy z Královské mincovny, numismatika a mincovnictví, rudné hornictví 16. století, dějiny Jáchymova od založení v roce 1516 až do vzniku ČSR, renesanční a barokní epitafní obrazy ze Špitálního kostela v Jáchymově, pracovní tábory na Jáchymovsku po roce 1948, národopis Krušnohoří a radiové lázeňství. Atrakcí muzea je velkoplošný pohyblivý model krušnohorských důlních prací v 16. století. Unikátem evropského významu je knihovna jáchymovské latinské školy, jejíž fondy pocházejí z 15.–17. století. Součástí prohlídkové trasy tvoří impozantní nádvoří a velmi rozsáhlá historická sklepení mincovny, v nichž je umístěno lapidárium cenných kamenných prvků

z Jáchymova a okolí (pozdněgotické a renesanční portály jáchymovských domů aj.). Technickou památkou středoevropského významu je dochovaný dýmník (mohutný komín odvádějící kouř a zplodiny z průběhových a ražebních prostor mincovny), jenž byl několik staletí zazděný a k jeho náhodnému objevu došlo až v průběhu rekonstrukce roku 1985.

Autory expozice jsou Stanislav Burachovič (Dějiny Jáchymova), Jan Hloušek (Geologie a mineralogie), Miroslav Hus (numismatika a mincovnictví), Jiří Klsák (Archeologie), Jiří Majer (Pracovní tábory-Jáchymovské peklo) a Lenka Zubačová (Národopis). Nové muzeum je věnováno památce významného přírodovědce Georgia Agricoly (1494-1555), jehož život a dílo jsou úzce spjata s Jáchymovem. Letos uplynulo 450. let od jeho úmrtí.

Otevření muzea se uskutečnilo 28. května 2005 v rámci otevření lázeňské sezóny v Jáchymově. K otevření byla v limitovaném nákladu vydána stříbrná pamětní medaile s replikou jáchymovského tolaru z roku 1520.

Stanislav Burachovič

Dějiny a současnost kláštera Porta coeli

Je název nové stálé expozice v Podhoráckém muzeu v Předklášteří. Byla otevřena 12. září loňského roku v rámci oslav 75. výročí založení tohoto muzea, které vzniklo v roce 1929 v městě Tišnově a od roku 1955 sídlí v budově bývalého probošství kláštera Porta coeli v sousední obci Předklášteří. Od roku 1967 je Podhorácké muzeum jednou z poboček Muzea Brněnska, dříve Okresního muzea Brno-venkov.

Myšlenkou realizace samostatné výstavy nebo stálé expozice o dějinách kláštera sester cisterciáček Porta coeli se zabývali pracovníci zdejšího muzea již od 80. let 20. století. Uvědomovali si totiž mimořádný a všestranný význam této instituce pro rozvoj zdejšího regionu, jeho stavební jedinečnost v rámci státu a celé střední Evropy a navíc cítili i přirozenou povinnost k tomuto kroku vzhledem k umístění

muzea v historické budově přímo v klášterním areálu. Tyto úvahy ale byly vždy jen v teoretické rovině a jejich uskutečnění do roku 1989 spíše na úrovni snů s ohledem na tehdejší společensko-politické poměry. Přesto se již tehdy podařilo učinit některé kroky na této dlouhé cestě. Vůbec prvním byla panelová výstava fotografií a textů připravená v roce 1983 k 750. výročí založení kláštera. Rovněž je třeba uvést nerealizované libreto plánované stálé historické expozice pro toto muzeum z 80. let, v níž nešlo při zpracování nejstarší fáze vývoje Tišnova a celého Tišnovska existenci kláštera pomínout. Cenné exponáty pro případnou expozici a nové poznatky k dějinám a stavebnímu rozvoji kláštera přinesly archeologické výzkumy prováděné muzeem v 80. a na počátku 90. let na mnoha místech klášterního areálu včetně opevnění na kopci Čepička v jeho těsné blízkosti.

Dva faktory ovlivňovaly negativně přípravu expozice i po společenských změnách v listopadu roku 1989, a to velmi pomalu se rozvíjející kontakty se řádovými sestrami a chybějící vhodné výstavní prostory. Z oficiálního pohledu státu klášter do roku 1989 neexistoval a v klášterních budovách žijící sestry, ač paradoxně ve svém, zde byly pouze trpěnými civilními osobami, u kterých se čekalo na dožití. To, že sestry tento stav z pohledu svého poslání nikdy nepřijaly, vědělo jen několik zasvěcených jedinců. Vztahy mezi pracovníky muzea a cisterciáčkami byly v té době sice vždy korektní a slušné, ale minimální a větší vzájemné kontakty nepřipadaly v úvahu. Listopadové změny v roce 1989 přinesly řádovým sestrám maximální možné zadostiučinění: klášter byl v plném rozsahu obnoven a ve dvou etapách mu byly vráceny všechny budovy v areálu s výjimkou farního kostela. Uvolnění ve společnosti umožnilo také muzejním pracovníkům vrátit se k myšlence na samostatnou výstavu o dějinách kláštera Porta coeli a proto v průběhu 90. let iniciativně a s velkým elánem několikrát kontaktovali vedení konventu. Řádové sestry ale po čtyřicetileté totální izolaci měly najednou a zcela pochopitelně úplně jiné starosti: obnovu života konventu, restituce, opravy zdevastovaných budov, nové kontakty se zahraničím, četné návštěvy, nárůst úřední agendy a mnoho dalších a dalších úkolů. Bylo zcela logické, že zájem muzejníků nechápaly a nestály ani o touto formou nabízenou propagaci kláštera jako řeholního domu a stavební a historické památky. Na druhé straně ale kontakty neodmítaly, spíše je jen oddalovaly a po dlouhých letech utrpení a nedůvěry jen velmi opatrně hledaly cestu ke vzájemnému sblížení.

Zvrat v tomto směru nastal až na samém konci 90. let, kdy už se chod kláštera relativně uklidnil do běžného

stereotypu a kdy muzejníci přišli za tehdejším vedením konventu s novou nabídkou uspořádat společně velkou výstavu v roce 2001 u příležitosti oslav 100. výročí obnovení řeholního života v klášteře po jeho zrušení císařem Josefem II. v roce 1782. Iniciativa muzejníků se setkala s pochopením a podporou u představených kláštera a výsledkem společných jednání byla nejen rozsáhlá a veřejností mimořádně kladně přijatá výstava „Ať otevře se brána nebeská“, která byla v následujícím roce rovněž s velkou odezvou instalována v partnerském cisterciáckém klášteře ve Vyšším Brodě, ale i řada dalších akcí v průběhu celého jubilejního roku. Úspěch výstavy i všech dalších projektů upevnil vztahy mezi muzeem a klášterem a logicky i vyvolal z mnoha stran přání, aby výstava zůstala zachována v určité podobě i do dalších let. Jediným úskalím bylo umístění stálé expozice. Tento problém byl ale vyřešen hned v následujícím roce, kdy byly původně skladovací prostory v jižním křídle muzejní budovy přebudovány v nový důstojný vstupní prostor pro návštěvníky muzea a kláštera Porta coeli a jedna z rekonstruovaných místností byla vyčleněna pro tuto instalaci.

Nová stálá expozice „Dějiny a současnost kláštera Porta coeli“ zachycuje v chronologickém uspořádání vznik cisterciáckého řádu, jeho příchod do českých zemí a dějinné osudy kláštera od založení v roce 1233 až do současnosti. Autoři scénáře expozice jsou stejní jako u výstavy „Ať otevře se brána nebeská“. Nejstarší dějiny do roku 1782 zpracoval PhDr. Jiří Doležel z Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Brně s výjimkou výsledků archeologických výzkumů zbořeného kaple sv. Kateřiny v klášterním areálu a opevnění budovaného na kopci Čepička nad klášterem, které jsou dílem PhDr. Ludvíka Belcrediho z Moravského zemského muzea v Brně. Oba dva v minulosti pracovali v Podhoráckém muzeu jako archeologové tehdejšího Okresního muzea Brno-venkov. Historii kláštera od roku 1861, kdy se dostal zpět do církevních rukou, až do roku 2004 zpracovali PhDr. Irena Ochrymčuková a PhDr. Josef Zaccpal, odborní pracovníci Muzea Brněnska, působící v Podhoráckém muzeu v Předklášteří.

Expozice „Dějiny a současnost kláštera Porta coeli“ je v pořadí již pátou stálou expozicí Podhoráckého muzea a navíc jako jediná je volně přístupná pro všechny návštěvníky muzejní pokladny bez podmínky zaplacení vstupného. Svým charakterem, uspořádáním a v neposlední řadě i umístěním v bezprostřední blízkosti pokladny by měla uspokojovat jak důkladnější návštěvníky muzea hledající množství poznatků, tak i turisty, kteří se jen chtějí zběžně informovat o historické památce před její prohlídkou.

Josef Zaccpal

Památník Vojna u Příbrami otevřen

18. května 2005 byl při příležitosti Mezinárodního dne muzeí veřejnosti zpřístupněn Památník Vojna, nová pobočka Hornického muzea Příbram.

Památník vznikl na místě bývalého pracovního tábora Vojna v prostoru těžby uranové rudy. Zajatecký tábor z let 1947–1949 pro německé válečné zajatce přeměněný na tábor nucených prací v období 1949–1951 následně sloužil jako vězeňské zařízení pro politické vězně komunistického režimu z let 1951–1961.

Tábor Vojna se jako jediný ze šestnácti podobných zařízení na Příbramsku, Jáchymovsku a Slavkovsku dochoval dodnes a po náročné rekon-

Foto Václav Trantina

strukci mu byla zčásti vrácena jeho původní podoba.

O úpravě areálu na památník rozhodla na základě iniciativy Konfederace politických vězňů ČR svými usneseními vláda ČR. Vybudování Památníku Vojna financovalo Ministerstvo kultury ČR, Středočeský kraj, Okresní úřad Příbram, Konfederace politických vězňů ČR, města Příbram a Neratovice a přispěli rovněž někteří bývalí političtí vězni.

Ke slavnostnímu otevření pozval představitelé institucí, které se zasloužily o vybudování památníku, odbornou veřejnost a bývalé politické vězně hejtman Středočeského kraje Petr Bendl spolu

s předsedkyní Konfederace politických vězňů ČR Naděždou Kavalírovou a ředitelem Hornického muzea Příbram Josefem Velflem.

Pozvání přijali předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka, ministr kultury ČR Pavel Dostál, místopředseda Senátu Parlamentu ČR Jiří Liška, senátor Jaromír Volný, poslankyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Vlasta Parkanová a Eva Dundáčková, zástupce ředitele odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury ČR Jiří Žalman, člen Rady Středočeského kraje a statutární náměstek hejtmana Středočeského kraje Josef Vacek, radní pro kulturu Středočeského kraje Jiřina Pospíšilová, vedoucí odboru kultury

Foto Roman Abušínov

a památkové péče Středočeského kraje Anna Matoušková, starosta města Příbrami Ivan Fuksa, předseda Sdružení bývalých politických vězňů Stanislav Stránský, spisovatel Jiří Stránský, ředitel státního podniku DIAMO Jiří Jež, odborník na dějiny hornictví a autor scénáře expozic Památníku Vojna Jiří Majer, bývalý hokejista a vězeň Augustin Bubník, bývalí vězni František Šedivý, František Zahrádka, Jan Ferenčík a mnozí další.

Památník Vojna je trvalým mementem a připomenutím zločinů totalitního komunistického režimu. Jeho úkolem je zachování této historické paměti pro budoucí generace.

Roman Abušínov

Pozvánky na výstavy

Obnovená krása

**Muzeum Mladoboleslavka
13. dubna – 30. července 2005**

Proč právě obnovená krása? Protože jsou vystaveny vybrané restaurované předměty ze sbírek muzea. Pochopitelně nemohou být vystaveny úplně všechny, které prošly za několik posledních let rukama restaurátorů a konzervátorů. Do výstavního sálu by se jednak nevešly a jednak některým zvláště cenným, či na vnější vlivy velmi citlivým předmětům by několikaměsíční vystavení mohlo i uškodit – například daguerrotypiím z poloviny 19. století, skleněným fotografickým deskám nebo starým rukopisům a tiskům.

I tak je výběr exponátů velmi zajímavý a návštěvníci si mohou prohlédnout mimo jiné například zbraně, součásti venkovského i městského oblečení a další textilie. K nejzajímavějším může patřit třeba kompletně zrestaurovaný prapor pěveckého spolku Boleslav ze sklonku 19. století dlouhý 180 centimetrů a široký 120 centimetrů.

Z množství zkonzervovaných artefaktů získaných při archeologických výzkumech muzea je vystaven sice jen zlomek, ale i ten dokládá šíři konzervačních postupů, nutných k zachování předmětů, ležících stovky a tisíce let

v zemi. Vystaveny jsou i předměty spadající do sféry výtvarného umění a uměleckého řemesla, například cínové raně novověké holby. Restaurátorskou péčí vyžadují ale i zdánlivě obyčejné předměty – třeba na první pohled jednoduchý šicí stroj, náležející ovšem k vůbec prvním typům továrně vyráběných šicích strojů.

Zřejmě nejzajímavějším exponátem v části věnované starým tiskům a rukopisům je tzv. Vinecký žaltář, rukopis na pergameni ze 16. století. Na výstavě však nejsou vystaveny pouze odborně restaurované sbírkové předměty, ale i ukázky stejných či podobných předmětů před a po provedeném zásahu restaurátora.

Návštěvníci si mohou výstavu prohlédnout (vedle stálých muzejních expozic, ve kterých jsou prakticky všechny vystavené předměty také odborně zrestaurovány a zkonzervovány) ve výstavním sále Muzea Mladoboleslavka na hradě.

Pavel Sosnovec

Brněnské jaro 1945

**Moravské zemské muzeum – Biskupský dvůr
27. dubna – 3. září 2005**

V jarních měsících roku 1945 naplánovalo sovětské velení bratislavsko-brněnskou operaci, jejímž cílem bylo vyhnání nacistických okupantů z území jihozápadního Slovenska a Moravy. Tímto úkolem byla pověřena vojska 2. ukrajinského frontu maršála SSSR Rodiona Jakovleviče Malinovského za spoluúčasti jednotek rumunské královské armády.

Na počátku dubna 1945 sovětské vojsko překročilo řeku Moravu a po tvrdých bojích si vytvořili východiště pro postup na Brno. První útok na brněnském směru, zahájený 15. dubna, se německým obráncům podařilo na krátkou dobu ještě zastavit. Po přeskupení a přísunu posil, hlavně tanků a samohybných děl, však přišel rozhodující úder Rudé armády a 26. dubna 1945 byla jihomoravská metropole z větší části osvobozena.

K této významné dějinné události, od níž letos uplyne 60 let, se historické oddělení Moravského zemského muzea rozhodlo připravit malou výstavu v Mramorových sálech

v Biskupském dvoře. Na desítkách historických fotografií, drobných tiscích (protektorátní letáky, vyhlášky brněnského národního výboru z dubna 1945 apod.) zbraní, uniforem a výstrojních součástí všech zúčastněných armád a dalších dobových předmětech jsou zobrazeny klíčové okamžiky osvobození Brna. Po stručném připomenutí příchodu německých okupantů 15. března 1939 a všedního života v podmínkách Protektorátu Čechy a Morava je zmíněn první velký spojenecký nálet, který koncem listopadu 1944 dopadl na město. Pak už je pozornost soustředěna k hlavnímu tématu, jímž je druhá fáze bratislavsko-brněnské operace a tvrdé boje sovětských vojsk na přístupech k Brnu – ty nejurputnější se odehrály mezi 18. a 24. dubnem v obci Ořechov. Jednotkám 1. gardové jezdecko-mechanizované skupiny 7. mechanizovaného sboru 6. gardové tankové armády a mnoha dalším se nakonec podařilo nepříteli porazit. Důstojnou roli při osvobození Moravy sehrály také 1. a 4. rumunská armáda.

Vítězství s sebou bohužel přineslo i nemalé ztráty, nejen sovětských a rumunských vojáků, ale i obyvatel Brna. V důsledku bombardování 1944/45 a přímých bojových operací na konci války zahynulo zhruba 1200 Brňanů. V závěru výstavy jsou prezentovány ukázky činnosti skupin amatérských sběratelů a muzejních pracovišť, které od konce

70. let 20. století cílevědomě pátrají po sestřelených nebo havarovaných letadlech z 2. světové války a podílí se také na důstojném uložení exhumovaných ostatků padlých vojáků obou zneprátených stran.

Jan Břečka

Alois John aneb objevování Chebska

Krajské muzeum Cheb
do 2. října 2005

V červnu byla v Chebu otevřena výstava věnovaná významné osobnosti kulturní historie Chebu. Alois John aneb objevování Chebska to je název výstavy, kterou Krajské muzeum Cheb uspořádalo ve spolupráci se společností Aloise Johna a Státním okresním archivem v Chebu.

Muzeum každoročně představuje veřejnosti osobnost, která se v Chebu narodila, nebo svým působením a činností ovlivnila politický, hospodářský či kulturní vývoj města a regionu. Vedle známého Albrechta z Valdštejna muzejníci spíše vyhledávají osobnosti, které jsou méně známé či vůbec zapomenuté J. B. Neumann, Rudolf Serkin, Karl Siegl či Willi Russ.

Letos přichází na řadu Alois John, jméno, které zná na Chebsku vskutku jen hrstka muzejníků a archivářů. Spisovatel, novinář, historik, etnograf a vlastivědný badatel se narodil v Horních Lomanech v roce 1860 a od roku 1884 působil v Chebu, kam se vrátil po studiích z Vídně a z Innsbrucku. Proč se vrátil z velkého světa Vídně do rodné-

ho kraje? Možná proto, aby zde usiloval o povznesení kulturní atmosféry. Byl to on, kdo vnášel do chebského konzervativního prostředí nové myšlenkové proudy moderní doby, byl v pravidelném kontaktu s přáteli z Mnichova, stal se mluvčím nastupující generace realistické moderny.

Jak vypadal mladý John, když se vrátil do Chebu? Jak vnímal město a jak město vnímalo jeho? V roce 1897 založil časopis Unser Egerland a také Spolek pro chebskou vlastivědu. Spolek pořádal přednášky, večerní kurzy, vycházky, výstavy. Byl podporovatelem a nositelem myšlenky založení městské knihovny a čítárny, která byla nakonec postavena z nadačních peněz Dominika Kreuzingera, majitele chebské strojní fabriky. Překvapení čeká na návštěvníky, kteří mají možnost se osobně s Johnem potkat na výstavě v jeho pracovně.

Eva Dittertová

Kritickým okem...

Vzkaz Zuzaně Sajták

Autorce odborné kritiky expozic Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, která vyšla ve Věstníku č. 1/ 2005 se šestnácti připomínkami děkuji, v mnohém má pravdu, na oprávněné připomínky budeme určitě v expozicích reagovat, ostatně reagujeme i na další návrhy a náměty našich návštěvníků.

V něčem ale musím autorce oponovat. Koncepce bižuterní expozice je zřejmá, technologické postupy jsou sice popsány schematicky, ale v několika rovinách, nikdo z návštěvníků neměl zatím problémy s pochopením, doplňující obrazová dokumentace a filmy nejenže technologii doplňují, ale také spoluvytvářejí pohled na Jablonecko.

Je věcí názoru, zda vysoce esteticky předvedená bižuterie měla být ukázána jiným způsobem. Obávám se, že je znakem nedobré profesionální úrovně kritiky, hodnotí-li autor posuzované dílo podle toho, že on se domnívá, že by to mělo být jinak., jinými slovy – „jak by to udělal on“. Možná lépe, možná hůře, ale pro posuzování díla je to zcela irelevantní – nedělal to. Rozhodující vždy bude, jak zvolený způsob osloví návštěvníky.

Zatím se zdá, že návštěvníci expozici bižuterie chápou a vnímají ji pozitivně, a to včetně části věnované bižuterním kamenům.

K textu Zuzany Sajták: „Bižuterie se skleněnými kameny má nepochybně vysokou vypovídací hodnotu, ale je zde nainstalována jako pouhý reklamní předmět, kde exponát nesouvisí s textem. Jinak si neumím vysvětlit spojitost textu začínajícího jménem Strass George Frédéric a končícího Preciosa a.s. v části prezentující kamej. Strass zasazoval do kovové bižuterie skleněné kameny, ale šlo o šatony a Preciosa a.s. má zase své těžiště výroby v jiných tvárových kamenech.“

Produkce a.s. Preciosa stojí převážně na výrobě a exportu šatonů, akciová společnost je druhým největším světovým výrobcem šatonů. Sám výrobce se prezentuje tím, že: „Klasický šaton je nejslavnější skleněný kámen všech dob. Má celkem 17 broušených facet, běžně se vyrábí ve velikostech od 0,8 do 12 mm. Za posledních sto let se ve světě vyrobilo a ve světové výrobě bižuterie spotřebovalo více než 900 miliard kusů šatonů“, správně je tedy uveden i Frederic George Strass, který ve své době zdokonalil výrobu skelných imitací drahokamů – strassu, základního polotovaru dnes nejvíce vyráběného šatonu.

K textu Zuzany Sajták: „Není zdůrazněn význam pasiřské výroby, chybí reprezentativní výrobky z umělé hmoty a dřeva“. Pasiřskou výrobu zmiňujeme v sále technologie, dále pasiřské práce bižuterního charakteru i artefakty – letadlo, městský znak apod. jsou předvedeny v sále kovové bižuterie. Bižuterie z ostatních materiálů je vystavena ve vitrině na konci bižuterní expozice, jsou zde zastoupené výrobky ze dřeva, celuloidu i galalitu.

Z článku Zuzany Sajták je zřejmé, že má k expozicím Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou řadu výhrad, což lze plně akceptovat, a jak už jsem uvedla za některé připomínky lze než poděkovat. Pokud však předjímá, že stejné výhrady mají či budou mít i návštěvníci expozic (nepochopení, špatná koncepce atp.), pouští se na poněkud tenký led. Soudě z návštěvníckého ohlasu se totiž zatím nic z jejich prognóz nenaplnuje.

A čtenářům Věstníku vzkazuji – přijďte se podívat!

Jaroslava Slabá
ředitelka Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Muzejním knihovnám

„Historia chrudimska...“

Ediční počín tohoto názvu obecně zvaný Ceregettiho kronika vydalo k 950. výročí první písemné zmínky o Chrudimi ve dvou svazcích Regionální muzeum v Chrudimi. První svazek je kopií originálního rukopisu chrudimské kroniky se všemi stopami, které na něm zanechal čas. Kroniku v rukopise napsal v roce 1771 chrudimský malíř, ilustrátor a písmák Josef Ceregetti (1722 – 1799). Později v ní pokračoval až do roku 1789. Kronika obsahuje paměti města od roku 888 až do roku 1789. Iniciátorem a zadavatelem práce na kronice byl pravděpodobně chrudimský primátor Karel Chocenský a také městský syndikus Josef Melhart. Josef Ceregetti čerpal údaje a informace ze starých rukopisů Václava Hájka z Libočan, Františka Jana Beckovského a Tomáše Pešiny z Čechorodu, další informace získal od Karla Chocenského a dalších osobností, čerpal i z městských knih.

O vydání kroniky tiskem byl zájem již od konce 18. století. Myšlenkou vydat kopii rukopisu se začalo počátkem

3. tisíciletí zabývat Regionální muzeum v Chrudimi, kde je originální rukopis kroniky uložen. Záměrem ovšem nebylo vydat pouze novotisk, ale tento rukopis přepsat do podoby příznivé pro laického čtenáře 21. století a opatřit jej komentářem. Tak vznikla myšlenka dvousvazkového vydání. Tvorbou druhého svazku – přepisu a komentáře se ujal dlouholetý externí spolupracovník muzea prof. dr. Tilman Berger z Karl Eberhard Univerzity v německém Tübingenu, spolupracoval s ním Mgr. Tomáš Malý. Tento svazek o 225 stranách obsahuje přepis textu, komentář k jednotlivým kapitolám, informace o osobnosti autora rukopisu Josefu Ceregettim a jeho dalších rukopisech, ediční poznámku a nezbytný slovníček výrazů. Kopie rukopisu je v plátěné vazbě, přepis s komentářem v brožované. Oba svazky se prodávají dohromady za cenu 480,- Kč v Regionálním muzeu v Chrudimi a vybraných knihkupectvích.

Milena Burdychová

Historické mapy Moravy na CD

Muzeum Komenského v Přerově vydalo v prosinci 2003 trojjazyčný vzdělávací CD-ROM **Mapy Moravy ze 16. – 18. století : The 16th to 18th century maps of Moravia: Die Landkarten Mährens aus der Zeit von 16. bis 18. Jahrhundert**. Základem jsou čtyři původní mapy Moravy od Pavla Fabricia, Jana Amose Komenského, Jiřího Matyáše Vischera Tyrolského, Jana Kryštofa Müllera a jejich odvozeniny z uvedeného období. Projekt je určený pro studenty středních a vysokých škol i pro zájemce o kartografii, je využitelný v muzeích i knihovnách.

Na CD-ROM spolupracovalo několik institucí, z jejichž sbírek byl přerovský soubor historických map Moravy doplněn do časově logičtějšího a tematicky uzavřenějšího celku. Jednalo se o Ústav geografie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Historický ústav Akademie věd ČR, Moravskou galerii v Brně, Moravský zemský archiv v Brně, Moravskou zemskou knihovnu v Brně a Zemský archiv v Opavě, pracoviště Olomouc. Řešitelkou projektu byla Mgr. Helena Jakešová-Kovářová z Muzea Komenského v Přerově. Na odborných textech spolupracovali doc. PhDr. Eva Semotanová, DrSc. z Akademie věd ČR v Praze, doc. RNDr. Milan V. Drápela, CSc. z Masarykovy univerzity v Brně, RNDr. Tomáš Grim z Katastrálního úřadu v Opavě a PhDr. František Hýbl, ředitel Muzea Komenského v Přerově.

Uživatel tohoto vzdělávacího titulu může kromě práce se základním souborem 39 typů digitálních obrazů map Mo-

ravy získávat informace o autorech čtyř původních map Moravy, o dalších osobnostech, spojených s tvorbou a vydáváním map, o dobovém kontextu vzniku map a jejich vydávání v 16. – 18. století. K dispozici je také několik druhů rejstříků (jmenný, místní – vedut a plánů měst, místa vydání map) a slovníček pojmů. Jeden z oddílů CD-ROM představuje celou sbírku historické kartografie Muzea Komenského v Přerově, jejíž součástí jsou kromě historických map Moravy také mapy dalších území a veduty měst.

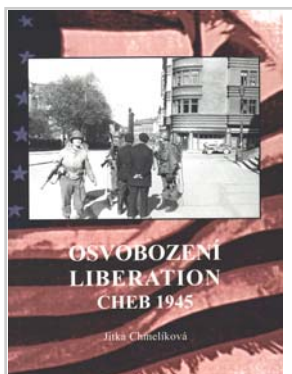
Vznik CD-ROM finančně podpořilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) z programu LP – Popularizace výsledků výzkumu a vývoje české veřejnosti. V prosinci 2003 komise nezávislých odborníků na oponentním řízení udělila projektu hodnocení: vynikající s výsledky mezinárodního významu. Dalšího ocenění se CD-ROM dočkal v listopadu 2004. Za zpřístupnění archivních fondů široké veřejnosti získal tento titul čestné uznání v soutěži eLearning 2004, která se konala v rámci Mezinárodního filmového festivalu o vědě, technice a umění TECHFILM 2004.

Díky finanční podpoře MŠMT bylo možné pro CD-ROM stanovit prodejní cenu 250 Kč.

Helena Kovářová

Bližší informace získáte na oddělení dějin školství Muzea Komenského v Přerově, Horní náměstí 7, 750 11 Přerov tel. 581 250 545, 581 250 543); e-mail: klimova@prerovmuzeum.cz.

Osvobození-Liberation-Cheb 1945

Krajské muzeum Cheb ve spolupráci se Spolkem přátel starého Chebu a ČR a Státním okresním archivem v Chebu vydalo reprezentativní obrazovou publikaci, jejíž autorkou je pracovnice SOkA v Chebu Jitka Chmelíková. Ač kniha nese název **Osvobození-Liberation-Cheb 1945**, neomezuje se tato vynikající dvojjazyčná práce pouze na závěr největšího váleč-

ného konfliktu v dějinách, jehož šedesáté výročí si tento rok připomínáme. Její záběr je totiž podstatně širší.

Po stručném úvodu, který ale nutí k zamyšlení, mapuje v jedenácti chronologicky řazených kapitolách dlouhé časové období sahající od let předválečných až téměř po naši současnost. Těžké práce ovšem pochopitelně představují události druhé světové války. Autorka seznamuje čtenáře s vývojem na území Chebska, které se po mnichovském diktátu, znamenajícím konec československé státní svrchovanosti v našem regionu, stalo součástí Říšské župy Sudety. Věnuje se jak každodennímu životu a starostem zdejšího obyvatelstva v prvních válečných letech, tak dramatickým

měsícům podzimu 1944 a jara 1945, které přinesly nejenom opakované letecké útoky na Cheb a nejbližší okolí, především ale osvobození zdejšího kraje postupující americkou armádou. Část publikace zabývající se druhou světovou válkou symbolicky završuje odsun sudetských Němců. Samostatná kapitola pojednává o odhalení pomníku padlým příslušníkům amerických ozbrojených sil. Monument stojící v Městských sadech měl vpravdě jepičí život a po komunistickém převratu v únoru 1948 ho potkal trpký osud. Kniha je uzavřena krátkým nástinem polistopadového dění, které přineslo obnovení tradice oslav osvobození vojskem Spojených států.

Představuje se nám tak dílo, které si bezesporu zaslouží pozornost vsuktu nejširší odborné i laické veřejnosti. Vysoké ocenění jednoznačně patří fotografické příloze, která svou mimořádnou dokumentární hodnotou jednak završuje jednotlivé kapitoly, zároveň velmi zdařile doplňuje textovou část. Nejen z tohoto důvodu náleží k nesporným přednostem publikace.

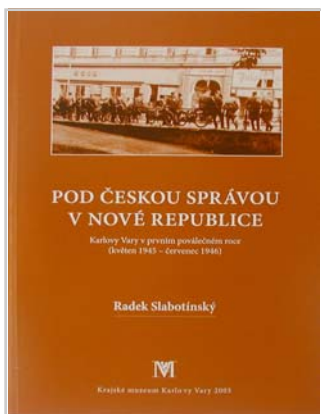
Knihu samozřejmě doplňuje nezbytný poznámkový aparát a bohatý seznam použité literatury a pramenů dosvědčující velkou odbornou erudici jak autorky, tak všech ostatních, kteří se na vydání této výjimečné práce podíleli.

Publikace by proto určitě neměla chybět v knihovně všech zájemců o regionální dějiny, ať už z řad profesionálních či amatérských historiků, vysokoškolských i středoškolských studentů a nejen jich. Lze ji totiž bez sebemenšího zaváhání vřele doporučit všem příznivcům poutavého a kvalitního čtení.

Tomáš Dostál

Jitka Chmelíková: *Osvobození-Liberation-Cheb 1945*
Vydalo Krajské muzeum Cheb ve spolupráci se Spolkem přátel starého Chebu a ČR a Státním okresním archivem v Chebu. Brož., 134 str., 150 Kč, český a anglický jazyk. Náklad 700 ks.

Pod českou správou v nové republice. Karlovy Vary v prvním poválečném roce (květen 1945 – červenec 1946)

V květnu 2005 vydalo Krajské muzeum Karlovy Vary studii pracovníka muzea Radka Slabotínského „Pod českou správou v nové republice. Karlovy Vary v prvním poválečném roce (květen 1945 – červenec 1946)“ jako samostatnou práci. Jak již z názvu vyplývá, zabývá se studiem nelehkým obdobím světoznámého lázeňského města v prvních poválečných měsících, kdy se otevřela úplně nová

a dosud neznámá kapitola města, které se poprvé ve svých dějinách dostalo zcela do českých rukou. A právě v tomto ohledu se poválečné dějiny Karlových Varů zásadně odlišují od všech dějů minulých, kdy hlavní silou politického, společenského, kulturního a hospodářského života města byl německý živel.

Práce je rozdělena na čtyři podkapitoly. V úvodu autor nastiňuje dosavadní stav bádání dané problematiky a přináší pohled na použité prameny a literaturu. Při zpracování tématu se přitom především opíral o archivní materiály uložené ve Státním okresním archivu Karlovy Vary (fondy Místní národní výbor Karlovy Vary a Okresní národní výbor Karlovy Vary).

Páté studie tvoří již zmíněné čtyři podkapitoly. V první se nejprve autor zabývá posledními válečnými dny ve městě, příchodem amerických a sovětských jednotek a převzetím místní správy Čechy z rukou Němců. Ve středě pozornosti však leží popis politického vývoje ve městě: sleduje budování politických stran, výstavbu civilní správy a změny, kterými procházela. Všimá si rovněž místního tisku, který byl tvořen Karlovarskými národními novinami, Jednotou a Budovatelem. Stranou zájmu studie rovněž nezůstává bohatý společenský a kulturní život, který se i přes značné obtíže spojené s nesnadnou poválečnou hospodářskou obnovou republiky pomalu, ale zdárně rozvíjel. Město tak opět stálo v centru zájmu domácích a zahraničních návštěvníků, kterých neustále přibývalo.

Druhá podkapitola je věnována hospodářské situaci ve městě. Autor si všimá všech těžkostí, které musela řešit místní civilní správa. Především se jednalo o problémy spo-

jené s odstraňováním obrovských škod po leteckých náletech na Karlovy Vary v září 1944 a v dubnu 1945, nedobrou finanční situací města a také s pobytem sovětských vojáků ve městě a jejich nesplácením poskytnutých služeb. Stranou rovněž nezůstává otázka městských podniků a problematika lázeňství, o jejichž dalším osudu (tedy zda zůstanou i nadále v rukou města či budou postupně zestátněny či znárodněny) se právě v této době intenzivně jednalo. Poslední část podkapitoly je pak věnována problematice tzv. národních správ a národních správců. Přestože vznik národních správ byl uzákoněn na základě dekretu prezidenta republiky č. 5/1945 Sb., mnozí národní správci si dekret vykládali zcela po svém, a tak v mnoha případech porušovali jeho platné znění.

Odsun Němců z Karlových Varů, likvidace všeho německého ve městě a příchod českého živu do města je námětem nejdelší, tedy třetí podkapitoly. Na základě dochovaných archivních materiálů, dobového i pozdějšího tisku, časopiseckých článků a samostatných prací autor sleduje, jakým způsobem byl po válce různými vyhláškami a nařízeními regulován život Němců ve městě, popisuje všechny formy odsunu, z nichž tzv. organizovaný odsun karlovarských Němců byl zahájen koncem února 1946 a také snahu všech kompetentních orgánů radikálním způsobem (v té době však zcela běžným) odstranit ve městě všechny viditelné, ale i na první pohled neviditelné známky dosavadního německého charakteru města (především se jednalo o německé nápisy obchodů, úřadů, provozoven ad., stejně jako odstranění soch, sousoší, pomníků ad.).

Poslední podkapitola je pak věnována otázce obnovy tzv. Velkých Karlových Varů, která se dostala na pořad dne již v létě 1945. Obnovou se přitom myslelo připojení „okrajových částí“ města – Březová, Bohatice, Doubí, Drahovice, Dvory, Rybáře a Olšová Vrata – (v době záboru tzv. Sudet na podzim 1938 připojených k městu a po skončení války opět samostatných) do společného celku s lázeňským městem. Jednalo se o zdoluhavý a složitý proces, který byl korunován úspěchem teprve v červnu 1948.

Celá práce je ukončena autorovým malým zamyšlením nad dobou, kterou se ve studii zabýval. Dochází přitom k závěru, že i přes všechny objektivní i subjektivní obtíže, které provázely výstavbu českých Karlových Varů, se český živel osvědčil a veskrze splnil očekávání a naděje, které byly do něho vkládány.

Radek Slabotínský

Personálie

Co Vy na to, pane doktore?

(PhDr. Jaroslav Štika, CSc. odpovídá na otázky Jiřího Žalmana)

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm slaví v letošním roce kulaté výročí. V roce 1925 bylo otevřeno pro veřejnost velkou národopisnou slavností a do starého lázeňského parku Na Hájnici byly z rožnovského náměstí přeneseny první dvě dřevěné stavby – radnice z roku 1770 a Billova chalupa z roku 1750. Tím bylo korunováno úsilí Muzejního spolku, založeného už v roce 1911, o záchranu lidové architektury. Od té doby uplynulo 80 let a muzeum se dnes řadí k významným evropským skanzenům, zachráněných objektů jsou již desítky a muzeem každoročně projde více než 300 tisíc návštěvníků. Řadu let s muzeem prožil jeho dlouholetý ředitel a stále aktivní muzejník **PhDr. Jaroslav Štika, CSc.**, a tak koho jiného bychom měli poprosit, aby čtenářům Věstníku k výročí rožnovského muzea něco řekl.

Stromšík, Štika – nejstarší. A to už muzeum zaznamenalo více než sto tisíc návštěvníků. Téměř po čtvrtstole-tí jsme se neustále intenzivně a hlouč-ně přeli. Také já jsem k této atmosféře přispěl neustálým vymýšlením, podle mých spolupracovníků fantasmagoric-kým. Přesto na ně rád vzpomínám. Sjednocovala nás idea velkého pro-sperujícího muzea. K srdci mně při-rostla nejméně desítky zaměstnanců, kteří s muzeem žili a dýchali.

Je něco v osmdesátileté histo-rii Valašského muzea, kromě jeho založení, co bys označil jako „terno“, něco co ovlivnilo více než cokoliv jiné-ho jeho osud?

Vzpomenu jen dvě závažně strategické záležitosti. Tou první byl výběr místa a nemyslím tím jen sa-motný Rožnov, ale rozložení muzea do tří areálů, do tří rozdílných přírodních prostředí. To už jsem byl u toho, když se vybralo místo pro Valašskou dědinu na Petřekově stráni, plné drobných polí-ček a pro Mlýnskou dolinu u původního náhonu, doloženého už v 16. století. Tím druhým „ternem“ se stala Jaroňkova idea „tzv. živého muzea“. My jsme ji jen rozvinuli.

Valašské muzeum v přírodě je jedním z nejnavštěvo-vanějších muzeí u nás. Navštíví je ročně téměř dvakrát více návštěvníků než třeba Slezské zemské muzeum v Opavě nebo Národní technické muzeum v Praze, jeho návštěvnost je srovnatelná s návštěvností Národní galerie v Praze, která má své expozice v atraktivních palácích na nejrušnějších pražských turistických trasách. Proč je, podle Tebe, právě rožnovský skanzen pro lidi tak přitažlivý? Za čím tam vlastně ti lidé chodí?

Tuto otázku jsme si kladli i my. Ověřili jsme si, že návštěvníky mnoho nezajímají rozdíly mezi domem dvouprostorovým a tříprostorovým, ale že jsou spíše zvědaví na to, co lidé jedli, jak to připravovali, kde a v čem spali. Nade vše si považovali demonstraci s možností vlastní účasti, u pří-pravy pokrmů i s ochutnáním. Ale s kulturou všedního dne bychom nevystačili. Proto náš Valašský rok zval na ukázky lidových obyčejů, na jarmarky, poutě a hody, na slavnosti písní a tanců. Návštěva skanzenu se pro většinu návštěvní-ků stala výletem do minulosti, výletem s poučením, se zába-vou, s dobrým tradičním jídlem i s možností nákupu ve stán-cích nebo v naší prodejně. Bylo na nás, aby se jim ten výlet podařil po všech stránkách.

A teď z jiného soudku. Kromě toho, že muzeum tvoří sbírku, pečuje o ni a na jejím základě poskytuje služby ná-vštěvníkům, je také odborným, ba někdy dokonce vědeckým ústavem, který „otevřít brány poznání“. Které „brány“ z po-hledu etnografa se podařilo otevřít nebo alespoň pootevřít Valašskému muzeu v přírodě?

Odborný přínos našeho muzea vidím především v možnosti ověřování teoretických poznatků jejich realizací. Někdy jde jen o drobnost, např. o to, jak uplést houžev z kořenu jalovce nebo ze stromové kůry či spíše lýčí. Jindy se zas málo úspěšně řešil hlavolam, z čeho udělat kovadlinu pod kladiva hamru, aby se kovadlina nerozbita a aby se ne-

Milý Slávku, několikrát jsi mi nabídl tykání, ale já jsem se vždycky nějak ostýchal, pan doktor Štika byl a stále je pro mne velkou autoritou. Myslíš, že si to tykání teď, když Ty jsi stále mladý a já už zestárl, mohu přece jen dovolit?

Milý Jirko, byls přece jen nadřazený (příjemný nadří-zený), já zase starší, a tak se to tykání nějak „zadržlo“. O to více se těším z Tvého přitakání. Ostatně – několikrát už jsme si předem připili.

Děkuji a hodně si toho vážím. Vzpomeneš si, kdy jsi přišel do rožnovského skanzenu vůbec poprvé? Jak to tam tehdy vypadalo?

Asi v roce 1936, to mně bylo pět, se v našem muzeu konal tzv. výlet, tuším že výlet členů Okrašlovacího spolku. Otec mne vzal s sebou a jistě toho potom litoval. Posadil mne na kolotoč, který divoce roztočili tři kluci. Beraní guláš, turecký med, kvašáky a kolotoč – to se špatně rýmovalo. Jistě tehdy nikdo netušil, že se tam právě „pobil“ budoucí ředitel muzea.

Ale Ty máš dozajista na mysli počátek mojí éry mu-zejní. Ta začala 2. ledna 1955, kdy jsem vstoupil do své pracovny. Měřila 2x2,5 m a byla to vlastně předsň ložnice domovníka. Byl jsem sice jmenován vedoucím muzea, ale neměl jsem koho vést. Byl jsem tam celý rok sám, s „undrvůdkou“, se stolní lampou, s 970 Kčs hrubého a s mlhavou představou o muzejní práci, ale s velkou chutí do práce. Muzeum tehdy představovaly čtyři stavby ještě z údobí bratří Jaroňků a kostel vystavěný za druhé světové války. O vánocích jsem převezl patrovou komoru ze Seninky jako první objekt z poválečné výstavby muzea, abych poté muzeum na sedmáct let opustil.

Za ta léta, která jsi věnoval „svému“ muzeu, jsi se potkal se spoustou spolupracovníků. Někteří to s Tebou táhli řadu roků, jiní se třeba jen tak mihli. Na které z nich, kteří už dnes v muzeu nepracují, nejraději vzpomínáš a proč?

Do muzea jsem se – po poklidné práci v Ústavu pro etnografii ČSAV – v roce 1972 vrátil sice jako ředitel, ale bez jakýchkoliv zkušeností s řídicí prací. Navíc jsem byl ve své čtyřicítce ze čtyřčlenného vedení – Langer, Závada,

propadala. Ještě že jsme stihli zaměstnat staré tesaře, kováře a u salaše i bače. Často nešlo jen o ověření, ale o doplnění poznatků a někdy i o jejich objasnění.

Rožnovské muzeum je charakteristické tím, že vytváří podmínky pro uchovávání nejen hmotných dokladů, ale také duchovních. Pomáhá udržovat zvyky, lidové tradice, tradiční technologie atp. Troufnil by sis říci, že pro uchování některých těchto „pokladů lidové kultury“ byla nebo je existence muzea doslova životně důležitá, že bez něj by už skoro nebo zcela zanikly?

Prezentace nehmotného kulturního dědictví v muzeu není snadná. Nejméně polovina evropských muzeí v přírodě se touto složkou lidové kultury vůbec nezabývá a často její prezentaci v muzeu ani nedovoluje. Naším záměrem je však představení lidové kultury v její komplexnosti, a tam má zejména folklor i lidové výtvarné umění svoje nezastupitelné místo. V našem muzeu předvádí svoji dovednost kolem stovky lidových výrobců a dodávají svoje zboží našemu obchodu, většinou vždy po konzultaci s našimi odborníky. Muzeum se pro lidové výrobce stalo garantem odbornosti, prestiže i významné části hmotného zabezpečení. Mnozí výrobci by – podle jejich slov – bez muzea v této práci už ani nepokračovali. Podobně je tomu i s folklorními soubory, kterých se u nás vystřídá během roku i šedesát.

Promiň mi, Slávku, teď jednu otázku, o které si Ty určitě a někteří čtenáři s Tebou budou myslet, že je přinejmenším „pitomoučká“, ale na druhé straně jsem přesvědčen, že by se rádi zeptali mnozí, ale žinýrují se. Tak to vezmu na sebe. Když pomíneme, že se řada lidí hlásí k příslušnosti k fiktivnímu Valašskému království Bolka Polívky, kdo vlastně dnes může říci, že je „pravý“ Valach?

Moje tolerance v tomto směru je velká, ale nikoliv bezbřehá. Na tom břehu stojí přiboudlý Valach a se sklenicí slivovice vyslovuje moudro: „Valaši sú hlúpi, ale na rozdíl od Pražáků o tem věďá“. Na tom břehu najdeme i valašský hokej ve Vsetíně s ojedinelou vůní v hale vždy na počátku zimy (to se „pálí“), Valašské království i s královnou matkou Jarmilou a s eurovalšáry, krytými senem, valašské uzenyiny, valašskou kávu, Topolánka ve valašském kroji i dobré rodáky – Valachy z Texasu. Ty všechny „beru“, ale nejásám. Ti všichni s dojetím nebo i s pobavením zpívají, že „My sme Valaši jedna rodina“. Však i v rodině je to všelijaké. Naštěstí je tu stále spousta místních prostých lidí, pro které je valašství neokázalou samozřejmostí, nejen „stavem ducha“ (Polívka).

Poslední otázka. Víš, že jsi, mimo jiné, i přítelem valašských nadpřirozených bytostí. Protože soudím, že ony to o Tobě dobře vědí, jistě až jednou potkáš nějakého toho pohádkového staříčka (říkám to dobře?), neodmítne nejen Tobě, ale Tvým prostřednictvím ani Valašskému muzeu splnit jakékoliv přání. Máš pro něj nějaké – jedno jediné – ohledně muzea připravené?

Ledacos z mých vizí se kupodivu splnilo. Ale raději zůstanu při zemi a u pojmů kvalita života a identita. Z nich vycházím, když muzeu přeji, aby v něm návštěvníci poznávali sami sebe (Hazelius, 1891), svoje geny, touhy a radosti.

Slávku, děkuji Ti za odpovědi na moje „novinářské“ otázky a nejen muzeu, ale i Tobě přeji spoustu dalších úspěšných let.

Také já Ti děkuji. Asi jsme si dobře rozuměli, a to nejen při lidových písních.

Volná místa

Generální ředitel Národního muzea

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa

ředitele/ky Českého muzea hudby Národního muzea

Požadujeme:

- ukončené vysokoškolské vzdělání humanitního směru
- znalosti z oboru muzeologie, hudební věda, případně oborů příbuzných
- občanskou bezúhonnost (tj. výpis z rejstříku trestů, lustrační osvědčení včetně čestného prohlášení dle zákona 451/91 Sb.)
- praxi v řízení pracovních týmů
- znalost principů, na nichž je založena státní příspěvková organizace
- schopnost řízení náročných systémů, flexibilitu
- aktivní znalost nejméně jednoho světového jazyka
- písemnou přihlášku doplněnou profesním životopisem a ověřenými doklady o vzdělání.
- základní představu o poslání, cílech a řízení Českého muzea hudby s výhledem do budoucna, včetně představení fungování komunikace tohoto muzea s veřejností a současně akviziční činnosti.

Přihlášky s přílohami zasílejte doporučeně **do 15. 8. 2005** na adresu: Národní muzeum, Václavské náměstí 68, 115 79, Praha 1 – sekretariát generálního ředitele s označením: výběrové řízení, NEOTVÍRAT!

Národní muzeum

vypisuje výběrové řízení na obsazení místa

vedoucího pro nově vznikající Centrum pro prezentaci muzejních sbírek

Centrum bude působit především v oblasti metodiky prezentace, přípravy informačního portálu a informačních toků o projektech a finančních programech v oblasti prezentace kulturního dědictví v muzeích a galeriích.

Požadujeme:

- VŠ vzdělání (humanitní či přírodovědecký směr)
- znalost AJ
- Orientaci v oblasti informačních technologií
- Znalost moderních trendů v oblasti prezentace kulturního dědictví

Praxe v oblasti muzeí, galerií, kulturního dědictví výhodou

Nabídku v češtině a strukturovaný životopis v českém a anglickém jazyce zasílejte **do 31. 7. 2005** na adresu: Národní muzeum, k rukám PhDr. Michala Stehlíka, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1. Předpokládáný nástup 1. 9. 2005.

Nové e-mailové adresy:

Muzeum Vimperk:
muzeum@npsumava.cz

Muzeum Bystřice nad Pernštejnem:
muzeum.bystricko@tiscalia.cz

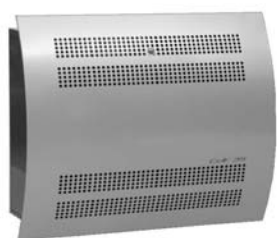
Muzeum Českého krasu v Berouně má novou doménu www.muzeum-beroun.cz, kterou lze použít i v e-mailových adresách.

DOBŘÍ POCIT, POMÁHAT CHRÁNIT NAŠI HISTORII!

JUST A FINE FEELING TO HELP TO SAVE OUR HISTORY!

Odvlhčovací, zvlhčovací a multifunkční jednotky k zachování optimální vlhkosti v interiéru a k ochraně konstrukcí a vybavení.

- jednoduchý a ekonomický provoz
- přijatelné pořizovací náklady
- minimalizuje náklady na údržbu a opravy interiéru a vybavení

Zeptejte se nás na další informace:

Tel: 286 88 40 18, 286 88 40 22

Davdíkova 77, 18200 Praha 8 • info@perfektum.cz • www.perfektum.cz

PERFEKTUM GROUP

JUST A FINE FEELING!

8-10.1.2005

Praha, Česká republika

8.-10. listopadu 2005

Pantheon a přednáškový sál Národního muzea,
Václavské náměstí 68, Praha 1

Mezinárodní muzeologická konference: **Muzeum a změna II. / The Museum and Change II.**

Tématické bloky

I. Management změny Jaké jsou hlavní zátěže v činnosti moderního muzea? Máme hrát tak mnoho rolí, abychom ospravedlnili naše financování z veřejných prostředků? Nemůže nás to svést z cesty k naplňování „původních“ cílů? Jaké napětí přináší tyto zátěže a jak se s nimi máme vyrovnávat? Jsou tyto zátěže obvyklé z celosvětového hlediska? Jaké dovednosti jsou nezbytné k tomu, abychom obstáli vůči výzvě kontinuální změny a jak máme zajistit, abychom je měli? Jaká by měla být samotná struktura muzea a jak se má chovat, aby byla schopna úspěšně zvládnout změnu?

II. Role národních profesních organizací muzeí Jak profesní organizace ovlivňují chod muzejnictví (v rámci jednotlivého státu i z mezinárodního hlediska)? V jakých oblastech působí? V jakých oblastech by neměly působit? Jak probíhá jejich spolupráce se zřizovateli muzeí, státní a veřejnou správou? Jak spolupracují se soukromým sektorem? Jak se mění smysl existence těchto organizací? Jak ovlivňují chápání smyslu a cílů muzeí vůči veřejnosti?

III. Dobrovolníci a muzea Jaká je role dobrovolníka v muzeu? Jaké jsou profesní a etické požadavky na vztahy mezi muzejním pracovníkem a dobrovolným spolupracovníkem? Jak mohou dobrovolníci ovlivňovat image muzea? Může být dobrovolník „vyslancem“ muzea?

IV. Mobilita sbírek Nakolik může muzeum setrvat v měnící se společnosti uzavřeno se svými sbírkami pouze do svých zdí? Existují snad možnosti, jak vytvořit nové výstavní prostory, případně nové netradiční nástroje vystavování muzejních sbírek? Lze využít existující infrastrukturu městských aglomerací pro zvýšení kreativity muzejních institucí? Nakolik jsou na této cestě instituce ochotny a schopny překonávat hranice mezi sebou? Je mobilita sbírek pouze obvyklá výměna výstav? Jak zajistit bezpečnost sbírek, vydají-li se na cestu? Je naše dosavadní praxe dostatečná? Jsme připraveni na evropskou spolupráci?

V. Muzea ve virtuálním prostoru Můžeme v digitalizaci kulturního dědictví nacházet nové možnosti jeho interpretace? Nebo jsou informačními technologiemi šířené informace pouze vysoce účinným marketingovým nástrojem, sloužícím k vyšší informovanosti o reálně existujících kulturních statcích? Otevírá-li se budoucím generacím možnost téměř neomezeného přístupu k informacím o minulosti, ale také současnosti života člověka a společnosti, jejich etických, estetických a sociálních požadavcích, či vyjádřeních - jak potom ovlivňuje digitalizace sbírek poslání muzea? Jak se digitalizace promítá do roviny etiky muzejní práce? Může digitální záznam nahradit reálný sbírkový předmět? A může digitalizovaný záznam zprostředkovat reálnou zkušenost? Jaké je místo virtuální reality v muzejní práci?

Způsob přihlášení

I. cirkulář (od 10. června do 15. srpna 2005)

II. cirkulář (od 1. září do 20. října 2005)

Registrační formuláře budou muzeím zaslány poštou, na vyžádání mohou být zaslány i e-mailem.

On-line formulář je umístěn na adrese www.cz-museums.cz.

Sekretariát konference Asociace muzeí a galerií ČR, Jindřišská 901/5, II. schodiště, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Česká republika
tel. +420 224 210 037-9, fax +420 224 210 047, e-mail: amg@cz-museums.cz, <http://www.cz-museums.cz>

Sbírka prodloužena!!!
do 31. října 2005

MEZINÁRODNÍ DEN MUZEÍ 2005

Veřejná sbírka na podporu
Muzea námořní archeologie v Galle,
Srí Lanka, jehož budova byla
zničena vlnou tsunami 26. 12. 2004.

Pořadatelé:

Český výbor ICOM, Asociace muzeí
a galerií ČR, Český komitét Modrého
štitu ve spolupráci s Člověkem v tísní –
společnost při ČT, o.p.s.

VSTUPENKA PRO
ASII

Sbírka je povolena Magistrátem hlavního města Prahy. Minimální cena pohlednice je 20 Kč, přičemž minimálně 10 Kč z prodeje každé pohlednice bude zasláno na konto SOS Srí Lanka společnosti Člověk v tísní - společnost při ČT, o.p.s.